

Η Ιερά Εξέταση και τα εκκλησιαστικά δικαστήρια - «Ιερές» θηριωδίες στο όνομα της πίστεως και του...χρήματος

✘ Ιερά Εξέταση είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται στην εκδίκαση από την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία υποθέσεων που αφορούσαν ομάδες ή μεμονωμένα άτομα τα οποία βαρύνονταν με την κατηγορία της αίρεσης.

Ο όρος μπορεί να αναφέρεται σε Ρωμαιοκαθολικό εκκλησιαστικό δικαστήριο ή άλλο θεσμό με σκοπό την καταπολέμηση και καταστολή των αιρέσεων, σε έναν αριθμό ιστορικών κινημάτων κάθαρσης κατά των αιρέσεων ή στη δίκη συγκεκριμένων ατόμων με την κατηγορία της αίρεσης.

Ο θεσμός αυτός είναι πολύ γνωστός λόγω του τρόπου διενέργειας των ανακρίσεων βάσει των οποίων συγκεντρώνονταν στοιχεία για τις δίκες ή ομολογίες, με απάνθρωπα βασανιστήρια.

Εκφάνσεις της Ιεράς Εξέτασης

Οι ιστορικοί αναγνωρίζουν τέσσερις διαφορετικές εκφάνσεις της Ιεράς Εξέτασης: τη μεσαιωνική, την ισπανική, την πορτογαλική και τη ρωμαϊκή. Λόγω του αντικειμενικού της στόχου, που ήταν η καταπολέμηση των αιρέσεων, η Ιερά Εξέταση είχε δικαιοδοσία τυπικά μόνο επί των βαπτισμένων μελών της Εκκλησίας (τα οποία συνήθως αποτελούσαν την συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού). Οι μη χριστιανοί κατηγορούμενοι μπορούσαν εντούτοις να περάσουν από δίκη για βλασφημία σε λαϊκά δικαστήρια. Επίσης οι περισσότερες δίκες μαγισσών γίνονταν από λαϊκά δικαστήρια.

Μεσαιωνική

Μεσαιωνική Ιερά Εξέταση είναι όρος που χρησιμοποιείται από τους ιστορικούς για να περιγράψει διάφορες δικαστικές «Εξετάσεις» ή ανακρίσεις που ξεκίνησαν γύρω στο 1184, περιλαμβανομένης της Επισκοπικής Εξέτασης (1184-1230) και αργότερα της Παπικής Εξέτασης (1230). Ήταν η απάντηση της Εκκλησίας σε διάφορα σημαντικά λαϊκά κινήματα στην Ευρώπη, τα οποία θεωρήθηκαν αποστατικά ή αιρετικά για την Χριστιανοσύνη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι αιρέσεις των Καθάρων και των Βαλδένσιων στη νότια Γαλλία και τη

βόρεια Ιταλία.

Ισπανική

Η Ισπανική Ιερά Εξέταση συγκροτήθηκε από τον Βασιλιά Φερδινάνδο Β΄ της Αραγωνίας και τη Βασίλισσα Ισαβέλλα της Καστίλης το 1478, με την έγκριση του Πάπα Σίξτου του Τέταρτου. Στόχευε κυρίως τους εκχριστιανισμένους Εβραίους και Μουσουλμάνους και αργότερα τους Προτεστάντες. Στην Σικελία και στη νότια Ιταλία, οι οποίες βρίσκονταν υπό ισπανική κατοχή, στόχευε Έλληνες Χριστιανούς Ορθόδοξους. Μετά την εκτόνωση των θρησκευτικών διαμαχών κατά τον 17ο αιώνα, η Ισπανική Ιερά Εξέταση μετεξελίχθηκε σταδιακά σε μυστική αστυνομία ενάντια σε εσωτερικές απειλές κατά του κράτους.

Πορτογαλική

Η Πορτογαλική Ιερά Εξέταση ιδρύθηκε στην Πορτογαλία το 1536 από τον Βασιλιά της Πορτογαλίας, Ζοάο ΙΙΙ, ως πορτογαλικό ανάλογο της πιο γνωστής Ισπανικής Ιεράς Εξέτασης.

Ρωμαϊκή

Το 1542 ο Πάπας Παύλος Γ΄ ίδρυσε μια μόνιμη σύνοδο, στελεχωμένη με καρδινάλιους και άλλους αξιωματούχους, καθήκον της οποίας ήταν η διατήρηση και υποστήριξη της ακεραιότητας της πίστης, αλλά και η εξέταση ψευδών δογμάτων. Αυτό το σώμα, η Σύνοδος της Ιερής Έδρας ή Σύνοδος για το Δόγμα της Πίστης, μέρος της Ρωμαϊκής Κούριας, έγινε το επιβλέπον σώμα για τις τοπικές Εξετάσεις. Πιθανότατα η πιο διάσημη υπόθεση που δικάστηκε από τη Ρωμαϊκή Ιερά Εξέταση ήταν αυτή του Γαλιλαίου Γαλιλέι, το 1633.

Η γέννηση της Ιεράς Εξέτασης

Όταν τον 4ο αιώνα μ.Χ. καθιερώθηκε ο Χριστιανισμός ως επίσημη θρησκεία, από τους Ρωμαίους Αυτοκράτορες, οι αιρετικοί ανακηρύχθηκαν εχθροί του κράτους, κυρίως όταν εκφράζονταν βίαια.

Αρχικά, η επίσημη θέση της Ρωμαϊκής Εκκλησίας ήταν κάθετα ενάντια στην θανατική ποινή ή και κακοποίηση αυτών που δικάζονταν ως αιρετικοί και περιόριζε τις ποινές στον αφορισμό. Οι διώξεις, καταδίκες, βασανισμοί και θανατώσεις που γίνονταν μέχρι τότε, ήταν ανεξάρτητες της Εκκλησίας και γίνονταν με διαταγή των εκάστοτε Ρωμαίους και Βυζαντινούς Αυτοκράτορες (βλ. π.χ. διώξεις των Παυλιανών από την Αυτοκράτειρα Θεοδώρα τον 10ο αιώνα και αντίστοιχα τον 12ο αιώνα διώξεις από τον Αυτοκράτορα Κομνηνό).

Οι απαρχές του ιστορικού φαινομένου της Ιεράς Εξετάσεως (Inquisitio sacra)

εντοπίζονται από 12ο αιώνα, όταν άρχισαν να πληθαίνουν οι περιπτώσεις αμφισβήτησης, τόσο από μεμονωμένα άτομα όσο και από ομάδες, του επίσημου δόγματος της Εκκλησίας στη Δύση. Ακριβέστερα, το έτος γέννησης της Ιεράς Εξετάσεως εντοπίζεται στα 1184, όταν ο πάπας Λούκιος Β΄ εκδίδει εγκύκλιο, με την οποία επιφορτίζονται οι επίσκοποι να αναθέτουν σε έμπιστους ανθρώπους του ποιμνίου τους την αποστολή να ανακαλύπτουν «αιρετικούς» στις τάξεις του ποιμνίου τους και να τους προσάγουν στα εκκλησιαστικά δικαστήρια. Η αποστολή αυτή θα ανατεθεί αργότερα (το 1227) από τον πάπα Γρηγόριο Θ΄ στα μέλη των μοναχικών ταγμάτων των φραγκισκανών, αλλά ιδιαίτερα, των δομινικανών.

Από το 1252 εισάγεται επίσημα (με παπική βούλα του Ιννοκεντίου Δ΄) η μέθοδος της σωματικής βασάνου από τον ιεροεξεταστή inquisitor για την απόσπαση ομολογίας από τον κατηγορούμενο. Πολύ σύντομα ο κύκλος των υπόπτων θα διευρυνθεί και θα περιλάβει και πρόσωπα που θεωρούνται μάγοι και μάγισσες. Έτσι η πρώτη καταδίκη για μαγεία θα απαγγελθεί το 1264. Σύμφωνα με υπολογισμούς, ο αριθμός των προσώπων που καταδικάστηκαν, σε όλο το διάστημα από το 15ο ως το 18ο αιώνα, στον δια πυράς θάνατο σαν μάγοι (κυρίως γυναίκες) ανέρχεται στις 50 έως 80 χιλιάδες. Μια ιδιαίτερη έξαρση του φαινομένου παρατηρείται στην Ισπανία κατά τους 15ο και 16ο αιώνες, όπου η Ιερά Εξέταση, ως κρατικός θεσμός, υπηρέτησε κυρίως τις σκοπιμότητες της κοσμικής εξουσίας.

Η Ιεραρχική «πυραμίδα» της Ιεράς Εξέτασης, ξεκινούσε από 2 ισόβαθμους Ανώτατους Ιεροεξεταστές, που έδιναν αναφορά κι έπαιρναν διαταγές κατ' ευθείαν στον και από τον Πάπα. Αυτοί με την σειρά τους, μετέφεραν την διαταγή στους υπόλογους τους Ιεροεξεταστές, οι οποίοι αποτελούσαν ένα σώμα που απαρτιζόταν όχι μονάχα από κληρικούς, μα κι από αξιωματικούς και από συμβούλους.

Οι Ιεροεξεταστές μπορούσαν να αφορίσουν έως και Πρίγκιπες, κάτι που τους έδινε κύρος και δύναμη. Η φήμη τους, από τις αρχές ακόμα της ίδρυσης της Ιεράς Εξέτασης, εξαπλώθηκε ταχύτατα, μα οι γνώμες διέφεραν ακραία: μερικοί Ιεροεξεταστές φημίζονταν για τις δίκαιες αποφάσεις τους και το έλεός τους, ενώ άλλοι έσπερναν τον τρόπο λόγω της σκληρότητά τους .

Η ίδρυση και δράση της Ιεράς Εξέτασης, καθ' όλη την διάρκεια της ιστορίας της, ποτέ δεν κατάφερε να προκαλέσει ομόφωνα την αποδοχή της ύπαρξής της σε Βασιλείς, Πρίγκιπες, Αξιωματικούς, ακόμα και Καρδινάλιους κι Επισκόπους. Πάντοτε υπήρχαν τα υψηλά ιστάμενα πρόσωπα που καταδίκασαν την ύπαρξή της και δράση της, μα η δύναμή της και εξάπλωσή της ήταν τέτοια, που δεν καθαιρούνταν εύκολα. Πολύ σύντομα, από το δεύτερο κίβλας μισό του 13ου αιώνα,

δρούσε πλέον αυτοκέφαλα, κι ούτε ο ίδιος ο Πάπας δεν μπορούσε να την σταματήσει...

Ξεκινώντας την ιστορία της, η δράση της Ιεράς Εξέτασης περιορίστηκε κυρίως στην βόρεια Γαλλία και την νότια Ιταλία, διώκοντας τους Φραγκισκανούς και τους Δομινικανούς. Σκοπός τους ήταν να συλλαμβάνουν τους αιρετικούς, να προσπαθούν να τους στρέψουν πίσω στην Καθολική Εκκλησία διδάσκοντας, κι αν δεν τα κατάφερναν, να τους δικάσουν, με ανώτατη ποινή τον θάνατο.

Πολύ γρήγορα όμως επεκτάθηκε εκτός αυτών των γεωγραφικών και θρησκευτικών ορίων, αλλά το χειρότερο ήταν ότι επεκτάθηκε και σε βίαιες μεθόδους προσηλυτισμού και εκδίκησης. Η αρχική καθοδήγηση για διδασκαλία, εφαρμόστηκε για ελάχιστο χρονικό διάστημα. Από το 1252 και μετά, έχοντας πλέον και επίσημα την έγκριση για χρήση βασανιστηρίων από τον Ιννοκέντιο Δ', η δράση της τέθηκε εκτός ελέγχου και πλέον εκδικάζονταν όχι μονάχα αιρετικοί, αλλά και αλλόθρησκοι και «βλάσφημοι» και «μάγισσες» ακόμα και άνθρωποι της επιστήμης.

Ο Αλέξανδρος Δ', το 1258, σε μια προσπάθεια να χαλιναγωγήσει την δράση της Ιεράς Εξέτασης και να περιορίσει την έκταση που είχε πάρει, διατάζει την διακοπή της χρήσης βασανιστηρίων, να περιοριστούν μόνο στις υποθέσεις αιρετικών και να αποκλείσουν τις υποθέσεις Μαγείας. Αλλά το διάταγμά του «έπεσε στο κενό» και η Ιερά Εξέταση συνέχισε την δράση της, ανενόχλητη από το διάταγμα. 7 χρόνια αργότερα, το 1265, ο Κλήμης Δ' επαναφέρει επίσημα τη χρήση βασανιστηρίων και το 1326 με διάταγμα της Εκκλησίας, η Ιερά Εξέταση έχει πλέον και επίσημα την άδεια να εξετάζει υποθέσεις Μαγείας. Εκείνη τη χρονιά, ξεκινά πλέον επίσημα το λεγόμενο «κυνήγι μαγισσών».

Η πλέον γνωστή για την σκληρότητά της, ήταν η Ισπανική Ιερά Εξέταση, που ιδρύθηκε ως ανεξάρτητη από την Ρωμαϊκή Ιερά Εξέταση, το 1478 από τον βασιλιά Φερδινάνδο Ε' και την βασίλισσα Ισαβέλλα Α', με παπική άδεια.

Η ισπανική Ιερά Εξέταση

Η Ιερά Εξέταση αναπτύχθηκε ευκολότερα εν μέσω εκείνων, των οποίων οι θρησκευτικές των δοξασίες υπέστησαν την μικρότερη επιρροή από την μόρφωση και τα ταξίδια και των οποίων η λογική υποτασσόταν περισσότερο στα έθιμα και τη φαντασία. Όλοι σχεδόν οι μεσαιωνικοί χριστιανοί εξαιτίας της διδασκαλίας των από της παιδικής ηλικίας και του περιβάλλοντος, πίστευαν ότι η Βίβλος είχε υπαγορευθεί λέξη προς λέξη από τον Θεό και ότι ο Υιός του Θεού είχε απ' ευθείας ιδρύσει την Εκκλησία. Μ' αυτή την βάση, φαίνεται ως συνέπεια, ότι ο Θεός

επιθυμεί να γίνουν όλοι οι εθνικοί χριστιανοί και ότι η ύπαρξη μη χριστιανικών —πολύ περισσότερο αντιχριστιανικών— θρησκειών, πρέπει να είναι βαριά ύβρις προς τον Θεό. Επί πλέον, επειδή οιαδήποτε ουσιώδης αίρεση πρέπει να τύχη αιώνιας τιμωρίας, οι διώκτες της μπορούσαν να πιστεύουν (και πολλοί φαίνεται ότι ειλικρινά το πίστευαν), ότι εξολοθρεύοντας έναν αιρετικό, έσωζαν τους πιθανούς προσήλυτους του, ίσως δε και τον ίδιο από την αιώνια κόλαση.

Πιθανόν η Ισαβέλλα, η οποία ζούσε μέσα στην ατμόσφαιρα των θεολόγων, να συμφωνούσε με αυτές τις απόψεις. Ο Φερδινάνδος, ο οποίος ήταν άνθρωπος του κόσμου, πιθανόν να αμφέβαλλε για μερικές εξ αυτών. Αλλά ήταν προφανώς πεπεισμένος, ότι η ομοιομορφία της θρησκευτικής πίστεως θα συνέβαλλε ώστε η Ισπανία να διοικείται ευκολότερα και θα ήταν ισχυρότερα για την αντιμετώπιση των εχθρών της.

Κατόπιν αιτήσεως του και της Ισαβέλλας, ο πάπας Σίξτος Δ' εξέδωσε μία βούλα (1η Νοεμβρίου 1478) μέσω της οποίας τους επέτρεπε να ονομάσουν έξι ιερείς, έχοντες δίπλωμα θεολογίας και κανονικού δικαίου, δια να αποτελέσουν ένα ιεροεξεταστικό σώμα προς Εξέταση και τιμωρία των αιρέσεων.

Το αξιοπαρατήρητο χαρακτηριστικό αυτής της βούλας ήταν η εξουσιοδότηση των Ισπανών ηγεμόνων να ονομάζουν το ιεροεξεταστικό προσωπικό, το οποίον κατά τις παλαιότερες μορφές της Ιεράς Εξετάσεως εξελέγετο από τους επαρχιακούς αρχηγούς των ταγμάτων των Δομινικανών και των Φραγκισκανών. Εδώ, επί τρεις γενιές, όπως στην προτεσταντική Γερμανία και Αγγλία κατά τον επόμενο αιώνα, η θρησκεία υποτάχθηκε στο κράτος. Εν τούτοις, οι ιεροεξεταστές ονομάζονταν μόνον από τους ηγεμόνες και κατόπιν διορίζονταν υπό του Πάπα. Η εξουσία των Ιεροεξεταστών απέρρεε από την παπική αυτήν επικύρωση. Η Ιερά Εξέταση παρέμεινε εκκλησιαστικός θεσμός, όργανο της Εκκλησίας, η οποία ήταν όργανο του κράτους.

Η κυβέρνηση θα πλήρωνε τις δαπάνες και θα εισέπραττε το καθαρό έσοδο της Ιεράς Εξετάσεως. Οι ηγεμόνες παρακολουθούσαν λεπτομερώς τις ενέργειές της και ήταν δυνατό να γίνει έφεση κατά των αποφάσεων της.

Από όλα τα κυβερνητικά όργανα του Φερδινάνδου, αυτή υπήρξε το πλέον προτιμώμενο. Τα κίνητρα του δεν ήταν κατά πρώτον λόγο οικονομικά· ωφέλεια είχε από τις δημευμένες περιουσίες των καταδικασθέντων, αλλά αρνούνταν δελεαστικές δωροδοκίες από πλούσια θύματα για να ακυρώσει τις αποφάσεις των

ιεροεξεταστών. Ο σκοπός ήταν να ενοποιήσει την Ισπανία.

Οι ιεροεξεταστές είχαν την έγκριση να χρησιμοποιούν εκκλησιαστικούς και κοσμικούς βοηθούς ως ανακριτές και ως εκτελεστικά όργανα. Μετά τα 1483, ολόκληρη η οργάνωση ετέθη υπό μία κυβερνητική υπηρεσία, το Consejo de la Suprema y General Inquisicion, συνήθως ονομαζόμενη La Suprema.

Η δικαιοδοσία της Ιεράς Εξετάσεως επεκτείνονταν σε όλους τους χριστιανούς της Ισπανίας· δεν έθιγε τους μη εκχριστιανισθέντες Εβραίους ή Μαυριτανούς. Οι τρομοκρατίες της κατευθύνονταν κατά των προσήλυτων εκείνων οι οποίοι ήσαν ύποπτοι ότι επανήλθαν στον ιουδαϊσμό ή τον μωαμεθανισμό και κατά χριστιανών κατηγορουμένων για αίρεση. Μέχρι του 1492 ο αβάπτιστος Εβραίος ήταν ασφαλέστερος από τον βαπτισμένο.

Οι Ιερείς και οι μοναχοί ζήτησαν να απαλλαγούν από την δικαιοδοσία της Ιεράς Εξετάσεως αλλά η αίτησή των απερρίφθη. Οι Ιησουίτες αντιστάθηκαν επί μισόν αιώνα κατά της δικαιοδοσίας των αλλά και αυτοί επίσης υποτάχθηκαν. Ο μόνος περιορισμός στην εξουσία της Σουπρέμα ήταν η εξουσία των βασιλέων. Σε μετέπειτα αιώνες και αυτή ακόμη αγνοήθηκε.

Οργανωμένοι σε ομάδες, οι Ιεροεξεταστές ταξίδευαν από χωριό σε χωριό, παραμένοντας για όσο χρονικό διάστημα θεωρούσαν απαραίτητο. Αρχικά ανήγγειλαν σε κεντρικό σημείο του χωριού διαταγή να παραδοθούν αυτόβουλα οι αιρετικοί. Όσοι παραδίνονταν μόνοι τους, λάμβαναν έναν μήνα χάριτος πριν δικαστούν και η καταδίκη τους ήταν πιο ήπια, αλλά ποτέ αθωωτική.

Το επόμενο βήμα ήταν η εξέταση των κατοίκων, αναζητώντας αυτούς που δεν παραδόθηκαν. Τις πρώτες πληροφορίες τις λάμβαναν από τους κληρικούς της περιοχής, οι οποίοι δεν ήταν πάντα συνεργάσιμοι. Ακολουθούσε ανάκριση των κατοίκων, και για τους εαυτούς τους αλλά και για τους συγχωριανούς τους. Όσοι κατηγορούνταν από 1 συγχωριανό τους, θεωρούνταν ύποπτοι και όσοι κατηγορούνταν από τουλάχιστον 2 συγχωριανούς τους, θεωρούνταν ένοχοι.

Στην συνέχεια καλούνταν δημόσια οι ύποπτοι και ένοχοι να παρουσιαστούν. Όσοι παρουσιάζονταν, φυλακίζονταν αναμένοντας την δίκη και καταδίκη τους. Όσοι αρνούσαν να παρουσιαστούν, συλλαμβάνονταν δια της βίας. Και αυτοί που παρουσιάζονταν μετά την κλήση και αυτοί που συλλαμβάνονταν, ανακρίνονταν, βασανίζονταν εάν δεν ομολογούσαν αμέσως, δικάζονταν και καταδικάζονταν πρώτοι.

Το 1/3 των υποθέσεων έφταναν στα βασανιστήρια. Οι πλέον διαδεδομένες μορφές

βασανιστηρίων ήταν το μαστίγωμα, το κάψιμο με πυρωμένο σίδηρο σε διάφορα σημεία του σώματος, ο τροχός, το κάψιμο των ποδιών με κάρβουνα και το κρέμασμα από τους καρπούς με τα χέρια δεμένα πίσω από την πλάτη. Τα βασανιστήρια συνεχίζονταν, μέχρι ο/η κατηγορούμενος/η να ομολογήσει ή... να πεθάνει.

Η Ιερά Εξέταση ζητούσε και συνήθως πετύχαινε συνεργασία εκ μέρους όλων των κοσμικών αξιωματούχων.

Η Ιερά Εξέταση συνέταξε η ίδια τους νόμους της και τον δικονομικό της κώδικα. Πριν εγκαταστήσει το δικαστήριο της σε μία πόλη, εξέδιδε προς τον λαό, από τον άμβωνα των ενοριακών εκκλησιών, ένα «Διάταγμα Πίστεως» το όποιο απαιτούσε από όλους εκείνους οι οποίοι γνώριζαν κάτι περί οιασδήποτε αιρέσεως να το αποκαλύψουν εις τους Ιεροεξεταστές. Ο καθένας ενθαρρυνόταν να γίνει καταδότης, να δώσει πληροφορίες για τους γείτονές του, τους φίλους του, τους συγγενείς του. (Εν τούτοις κατά τον δέκατο έκτο αιώνα δεν επιτρέπεται η κατηγορία εκ μέρους στενών συγγενών). Οι πληροφοριοδότες είχαν την υπόσχεση ότι θα τους εξασφαλισθεί πλήρης μυστικότητα και προστασία. Επίσημο ανάθεμα —δηλ. αφορισμός και κατάρα— απευθυνόταν προς όλους όσοι γνώριζαν και απέκρυπταν τους αιρετικούς.

Εάν ένας βαπτισμένος Εβραίος εξακολουθεί να τρέφει ελπίδες περί της ελεύσεως ενός Μεσσία· εάν τηρεί τους κανόνες περί τροφής του Μωσαϊκού Νόμου· εάν τηρεί το Σάββατο ως ημέρα λατρείας και αναπαύσεως ή αλλάζει τα εσώρουχά του κατά την ημέρα εκείνη εάν εορτάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο κάποια εβραϊκή εορτή, εάν έκανε περιτομή στα τέκνα του ή έδινε εις κάποιο από αυτά εβραϊκό όνομα ή τα ευλογεί χωρίς να κάνει προηγουμένως το σημείο του σταυρού· εάν προσεύχεται με κινήσεις της κεφαλής ή αν έλεγε βιβλικό ψαλμό χωρίς να προσθέσει δοξολογία εάν έστρεφε το πρόσωπό του προς τον τοίχο όταν πέθαινε: όλα αυτά και άλλα παρόμοια χαρακτηρίζονταν από τους ιεροεξεταστές ως σημεία κρυφής αιρέσεως, τα οποία έπρεπε αμέσως να αναφέρονται στο δικαστήριο. Εντός μιας «προθεσμίας χάριτος» οποιοσδήποτε αισθάνεται τον εαυτό του ένοχο αιρέσεως, μπορούσε να προσέλθει και να εξομολογηθεί τούτο. Τότε του επιβάλλονταν πρόστιμο ή θρησκευτική ποινή αλλά μπορούσε να συγχωρεθεί, υπό τον όρο να αποκαλύψει, ό,τι γνώριζε περί άλλων αιρετικών.

Φαίνεται ότι οι Ιεροεξεταστές εξέταζαν προσεκτικά τις μαρτυρίες, οι οποίες συλλέγονταν μέσω καταδοτών και ανακριτών. Όταν το δικαστήριο αποφάσιζε παμψηφεί περί της ενοχής ενός προσώπου, εξέδιδε ένταλμα συλλήψεως του.

Ο κατηγορούμενος κρατείτο σε απομόνωση. Κανένας άλλος, έκτος των οργάνων της Ιεράς Εξετάσεως, επιτρεπόταν να του μιλήσει· κανείς συγγενής του επιτρεπόταν να τον επισκεφθεί. Συνήθως κρατείτο σιδηροδέσμιος. Υποχρεωνόταν να φέρει κλίνη και στρώμα και να πληρώσει όλα τα έξοδα της φυλακίσεως και της διατροφής του. Εάν δεν διέθετε επαρκή χρήματα γι' αυτόν το σκοπό, πωλούσε μέρος της περιουσίας του σε δημοπρασία προς λήψη των εξόδων. Το υπόλοιπο των υπάρχοντων του υφίστατο κατάσχεση εκ μέρους της Ιεράς Εξετάσεως για να μην αποκρυφτεί ή διαφύγει την δήμευση. Σε πολλές περιπτώσεις, μέρος αυτών πωλούνταν για να συντηρηθούν τα μέλη εκείνα της οικογένειας του θύματος, τα οποία δεν μπορούσαν να εργασθούν.

Μετά άρχιζε το δικαστικό μέρος. Το περιβόητο Εγκόλπιο του καλού Ιεροεξεταστή όριζε επακριβώς πως θα μιλούσε ο δικαστής (με βαρύ αυστηρό, αργό τόνο), που θα καθόταν (σε υψηλό, μεγαλειώδες βήμα), πως θα κοίταγε τον κατηγορούμενο (βλέμμα απλανές και αυστηρό). Το Εγκόλπιο καθιστούσε απολύτως σαφές ότι «αποκλειόταν η κατ' αντιπαράθεση εξέταση των μαρτύρων, διότι όταν υπάρχει αντιπαράθεση δεν υπάρχει μυστικότητα και όταν δεν υπάρχει μυστικότητα δεν προκαλείται τρόμος και όταν δεν προκαλείται τρόμος δεν παραδειγματίζεται αποτελεσματικά ο λαός»! Αν και κατά την δίκη με συνήγορο της αρεσκείας του Ιεροδικείου δεν απεσπάτο η ομολογία, τότε ο ιεροεξεταστής έδινε εντολή να εισέλθει ο δήμιος.

Όταν το συλλαμβανόμενο πρόσωπο προσαγάγονταν ενώπιον του δικαστηρίου για να δικαστεί, το δικαστήριο, επειδή το είχε ήδη κρίνει ένοχο, του ανέθετε να αποδείξει την αθωότητα του. Η δίκη ήταν μυστική και ο κατηγορούμενος υποχρεωνόταν να ορκισθεί ότι ουδέποτε θα απεκάλυπτε οτιδήποτε σχετικό με αυτήν, στην περίπτωση κατά την οποία θα αθωνόταν. Κανένας μάρτυρας δεν παρουσιαζόταν να καταθέσει εναντίον του. Οι ιεροεξεταστές δικαιολογούσαν την μέθοδο αυτήν ως αναγκαία δια την προστασία των πληροφοριοδοτών των.

Κατ' αρχάς δεν ανακοινωνόταν στον εναγόμενο οι κατηγορίες οι οποίες στρέφονταν εναντίον του· απλώς καλούνταν να ομολογήσει τις εκτροπές του από την ορθή πίστη και λατρεία και να αποκαλύψει όλους εκείνους τους οποίους υποπτευόταν ως αιρετικούς. Εάν η ομολογία του ικανοποιούσε το δικαστήριο, ήταν δυνατόν να υποστεί οποιαδήποτε ποινή εκτός του θανάτου. Εάν αρνιόταν να ομολογήσει, του επιτρεπόταν να εκλέξει συνηγόρους για να τον υπερασπίσουν. Εν τω μεταξύ κρατιόταν σε απομόνωση. Σε πολλές περιπτώσεις υποβαλλόταν σε βασανιστήρια για να του αποσπαστεί μία ομολογία. Συνήθως άφηναν μίαν υπόθεση

να αναβάλλεται επί μήνες και η απομόνωση ήταν συχνά αρκετή για να εξασφαλίσει οιαδήποτε επιθυμητή ομολογία.

Βασανιστήρια εφαρμόζονταν μόνον όταν η πλειοψηφία του δικαστηρίου ψήφιζε υπέρ αυτών με την δικαιολογία ότι η ενοχή φαινόταν ως πιθανή, όχι όμως και βέβαια, μέσω των μαρτυρικών καταθέσεων. Συχνά τα κατ' αυτόν τον τρόπον ψηφιζόμενα βασανιστήρια αναβάλλονταν με την ελπίδα ότι ο φόβος των θα οδηγήσει σε ομολογία. Φαίνεται ότι οι ιεροεξεταστές πίστευαν ειλικρινά ότι τα βασανιστήρια ήταν μία εύνοια προς τον κατηγορούμενο ο οποίος ήδη θεωρήθηκε ένοχος, γιατί μπορούσαν να επιτύχουν χάριν αυτού, μέσω της ομολογίας, ελαφρότερη ποινή παρά με άλλον τρόπον. Και όταν ακόμη θα καταδικαζόταν σε θάνατο μετά την ομολογία, θα είχε το πλεονέκτημα της συγχωρήσεως από τον ιερέα και θα σωζόταν από την κόλαση.

Εν τούτοις, η ομολογία της ενοχής δεν ήταν αρκετή. Ήταν δυνατόν να εφαρμοσθούν βασανιστήρια για να εξαναγκασθεί ένας κατηγορούμενος να ονομάσει τους συντρόφους του στην αίρεση ή το έγκλημα. Αντιφάσκοντας μάρτυρες ήταν δυνατόν να υποβληθούν σε βασανιστήρια για να βρεθεί ποιος έλεγε την αλήθεια. Δούλοι μπορούσαν να βασανιστούν για να καταθέσουν εναντίον των κυρίων των. Κανένα όριο ηλικίας δεν μπορούσε να σώσει τα θύματα· νέες δεκατριών ετών και γριές ογδοντάχρονες υποβάλλονταν σε βασανιστήρια. Οι νόμοι όμως της ισπανικής Ιεράς Εξετάσεως απαγόρευαν συνήθως τον βασανισμό γυναικών που θήλαζαν, ή ατόμων με ασθενή καρδιά, ή των κατηγορουμένων για δευτερεύουσες αιρέσεις, όπως π.χ. η παραδοχή της ευρέως διαδεδομένης γνώμης, ότι η συνουσία ήταν συγχωρητέο αμάρτημα.

Το βασανιστηρίου έπρεπε να εκτείνεται τόσο ώστε να μη καθιστά το θύμα ανάπηρο και θα έπρεπε να σταματά αμέσως, αν ο παριστάμενος γιατρός διέταζε κάτι τέτοιο. Έπρεπε να εκτελείται μόνον ενώπιον των επιφορτισμένων με την υπόθεση ιεροεξεταστών και ενός συμβολαιογράφου, ενός γραμματέως που τηρούσε τα πρακτικά και ενός αντιπροσώπου του τοπικού επισκόπου.

Οι μέθοδοι ποίκιλαν κατά τόπον και χρόνο. Ήταν δυνατόν να δένονται τα χέρια του θύματος πίσω από την πλάτη του και να κρεμάται εξ αυτών ή να δένεται για να ακινητοποιηθεί και κατόπιν το πότιζαν με νερό σχεδόν μέχρι ασφυξίας· του έδεναν με σχοινιά χέρια και πόδια και κατόπιν τα έσφιγγαν μέχρις ότου του κατάκοβαν τις σάρκες μέχρι των οστών. Λέγεται ότι τα υπό της Ισπανικής Ιεράς Εξετάσεως χρησιμοποιούμενα βασανιστήρια ήταν ηπιότερα από τα επιβαλλόμενα

υπό της προγενέστερης παπικής Ιεράς Εξετάσεως ή υπό των κοσμικών δικαστηρίων της εποχής. Το κυριότερο βασανιστήριο ήταν η παρατεταμένη φυλάκιση.

Το δικαστήριο της Ιεράς Εξετάσεως δεν ήταν μόνον κατηγορος, δικαστής και ένορκοι. Εξέδιδε επίσης αποφάσεις επί ζητημάτων πίστεως και ηθικής και καθόριζε μία διαβάθμιση των ποινών. Σε πολλές περιπτώσεις ήταν επιεικές, απάλλασσαν μέρους της ποινής εξαιτίας της μεγάλης ηλικίας του κατηγορουμένου, της αμάθειας, της φτώχειας, της μέθης ή της εν γένει καλής του φήμης. Η ελαφρότερη ποινή ήταν μία επίπληξη.

Δυσμενέστερη ήταν η επιβολή στον κατηγορούμενο να προβεί σε δημοσία απάρνηση της αιρέσεώς του, η οποία άφηνε ακόμη και τον αθώο, στιγματισμένο για την υπόλοιπη ζωή του. Συνήθως ο μετανοών κατάδικος ήταν υποχρεωμένος να παρίσταται συχνά στην Θεία λειτουργία, φέρων το «Sunbenito», ένα ένδυμα με ένα φλεγόμενο σταυρό. Επίσης περιφερόταν στους δρόμους γυμνός έως την μέση και φέρων τα σημεία του εγκλήματος του. Ήταν δυνατό ο ίδιος και οι απόγονοί του να στερηθούν δια παντός του δικαιώματος να καταλάβουν δημόσιο αξίωμα. Ήταν δυνατό να εξοριστεί από την πόλη, σπανίως από την Ισπανία. Ήταν δυνατό να μαστιγωθεί με ένα έως διακόσια κτυπήματα, «μέχρι του ορίου της ασφαλείας». Αυτό ίσχυε για τις γυναίκες όπως και για τους άνδρες. Ήταν δυνατό να φυλακιστεί ή να αποσταλεί στις γαλέρες, πράγμα το οποίο ο Φερδινάνδος συνιστά ως ωφελιμότερο για το κράτος. Ήταν δυνατό να πληρώσει μεγάλο πρόστιμο ή να υποστεί δήμευση της περιουσίας του. Σε πολλές περιπτώσεις, αποθανόντες ήδη άνθρωποι κατηγορούνταν για αίρεση, δικάζονταν *post mortem* και καταδικάζονταν σε δήμευση, οπότε οι κληρονόμοι έχαναν τα κληροδοτηθέντα σε αυτούς. Στους καταδότες των νεκρών αιρετικών δίνονταν τα 30 έως 50% των εισπράξεων. Πολλές οικογένειες, φοβούμενοι αυτές τις αναδρομικές καταδίκες πλήρωναν μεριάς φορές «συνθέσεις» στους Ιεροεξεταστές ως ασφάλεια κατά της δημεύσεως των κληροδοτημάτων των.

Ο πλούτος κατέστη κίνδυνος για τον κάτοχο και πειρασμός για τους καταδότες, τους Ιεροεξεταστές και την κυβέρνηση. Εφ' όσον το χρήμα έρεε στα κιβώτια της Ιεράς Εξετάσεως, οι αξιωματούχοι της έδειχναν λιγότερο ζήλο για την διατήρηση της ορθής πίστεως παρά για την απόκτηση χρυσού και η διαφθορά άνησε ευλαβώς.

Η εσχάτη των ποινών ήταν η καύση στην πυρά. Αυτή επιβαλλόταν σε πρόσωπα, τα οποία ενώ είχαν κριθεί ένοχα ουσιώδους αιρέσεως, δεν ομολογούσαν προ της

εκδόσεως της αποφάσεως, καθώς και σ' εκείνους οι οποίοι αφού ομολόγησαν εγκαίρως και είχαν «συμφιλιωθεί» ή συγχωρηθεί, είχαν εκ νέου περιπέσει σε αίρεση. Η Ιερά Εξέταση ισχυριζόταν ότι αυτή η ίδια ουδέποτε θανάτωνε, αλλά απλώς παρέδιδε τον καταδικασθέντα στις κοσμικές αρχές. Εν τούτοις γνώριζε ότι ο ποινικός νόμος όριζε υποχρεωτική την ποινή της καύσεως στην πυρά για μεγάλη ή αμετανόητο αίρεση. Η επίσημη παρουσία εκκλησιαστικών στις πράξεις πίστης («*auto - da - fe*») κατεδείκνυε σαφώς την ευθύνη της Εκκλησίας. Η «πράξη πίστεως» δεν ήταν απλώς η καύση, ήταν ολόκληρη η εντυπωσιακή και τρομερή τελετή της καταδίκης και της εκτελέσεως. Σκοπός της ήταν όχι μόνον να τρομοκράτησει τους πιθανούς παραβάτες, άλλα και να στηρίξει τον λαό με ένα είδος προβολής της Έσχατης Κρίσεως.

Κατ' αρχάς η διαδικασία ήταν απλή: οι καταδικασμένοι σε θάνατο, οδηγούνται στην δημόσια πλατεία, προσδένονταν πάνω σε έναν πάσσαλο στην πυρά, οι ιεροεξεταστές κάθονταν επισήμως σε μία εξέδρα απέναντι αυτής, γινόταν μία τελευταία έκκληση προς ομολογία, γίνονταν ανάγνωση της καταδικαστικής απόφασης, άναβαν τη φωτιά και η αγωνία συμπληρωνόταν. Άλλα εφ' όσον οι καύσεις έγιναν συχνότεροι και υπέστησαν κάποια μείωση της ψυχολογικής των επιδράσεως, η τελετή έγινε πλέον πολύπλοκος και φρικαλέα και σκηνοθετημένη με όλη την επιμέλεια και την δαπάνη μιας μεγάλης θεατρικής παραστάσεως. Κατά το δυνατόν συγχρονιζόταν με τον εορτασμό της αναρρήσεως, του γάμου ή της επισκέψεως ενός Ισπανού βασιλέως ή βασίλισσας ή πρίγκιπος. Δημοτικοί και κρατικοί αξιωματούχοι, το προσωπικό της Ιεράς Εξετάσεως, εντόπιοι Ιερείς και μοναχοί, καλούνταν —στην πραγματικότητα διατάσσονταν— να παραστούν.

Το βράδυ της παραμονής της εκτελέσεως, όλοι αυτοί οι αξιωματούχοι λάμβαναν μέρος σε μίαν πομπή μέσω των κυριότερων οδών της πόλης για να καταθέσουν τον πράσινο σταυρό της Ιεράς Εξετάσεως στο θυσιαστήριο της μητροπόλεως ή της σπουδαιότερης εκκλησίας. Γινόταν μία τελευταία προσπάθεια για να αποσπασθούν ομολογίες εκ μέρους του καταδίκου· πολλοί υποχωρούσαν τότε και οι καταδίκες των μετατρέπονταν σε φυλάκιση μερικών ετών ή ισόβια.

Το πρωί της επόμενης μέρας, οι κατάδικοι οδηγούνταν δια μέσου πυκνού πλήθους σε μία εκ των πλατειών της πόλης: απατεώνες, βλάσφημοι, δίγαμοι, αιρετικοί, μεταμελημένοι προσήλυτοι, αργότερα και προτεστάντες. Κάποτε η πομπή περιελάμβανε ομοιώματα απόντων καταδίκων ή κιβώτια που περιείχαν τα οστά προσώπων καταδικασθέντων μετά θάνατον. Στην πλατεία, σε μια ή περισσότερες εξέδρες, κάθονταν οι ιεροεξεταστές, ο μοναχικός και ο εφημεριακός κλήρος και οι

αξιωματούχοι της πόλεως και του κράτους. Κατά καιρούς, προέδρευε και ο ίδιος ο βασιλιάς.

Απευθυνόταν ένα κήρυγμα και κατόπιν καλούνταν όλοι οι παριστάμενοι να δώσουν όρκο στον ιερό θεσμό της Ιεράς Εξετάσεως και να υποσχεθούν, ότι θα καταδώσουν και θα καταδιώξουν τις αιρέσεις υπό οιαδήποτε μορφή και οπουδήποτε παρουσιάζονταν. Κατόπιν, οι κατάδικοι παρουσιάζονταν ενώπιον του δικαστηρίου και γίνονταν ανάγνωση των καταδικαστικών αποφάσεων. Δεν πρέπει να φανταζόμαστε, ότι υπήρχαν γενναίες προκλήσεις· προφανώς, κατ' αυτό το στάδιο, όλοι οι κατάδικοι θα πλησίαζαν την πλήρη πνευματική εξάντληση και σωματική κατάρρευση. Άλλα και τώρα ακόμη θα ήταν δυνατό κάποιος εξ αυτών να σώσει τη ζωή του μέσω ομολογίας. Στις περιπτώσεις αυτές, η Ιερά Εξέταση περιοριζόταν στο να τον μαστιγώσει, να δημεύσει την περιουσία του και να τον φυλακίσει δια βίου. Εάν η ομολογία γινόταν μετά την απαγγελία της καταδικαστικής αποφάσεως, ο κατάδικος κέρδιζε το προνόμιο να στραγγαλιστεί πριν καεί. Και επειδή οι ομολογίες αυτές της τελευταίας στιγμής ήταν συχνές, η καύση ζώντων ήταν σχετικά σπάνια. Όσοι είχαν κριθεί ένοχοι μεγάλης αιρέσεως, αλλά την αρνούσαν μέχρι τέλους, στερούνταν των τελευταίων μυστηρίων της Εκκλησίας (μέχρι του 1725) και εγκαταλείπονταν από την Ιερά Εξέταση στην αιώνια κόλαση.

Οι «συμφιλιούμενοι» μεταφέρονταν τώρα πάλι στις φυλακές. Οι αμετανόητοι παραδίδονταν στα χέρια της κοσμικής εξουσίας με την ευλαβή σύσταση να μη χυθεί αίμα. Ούτοι οδηγούνταν εκτός της πόλεως, εν μέσω του πλήθους το οποίο είχε συρρεύσει εκ μεγάλων αποστάσεων για το εορταστικό αυτό θέαμα. Όταν έφταναν εις τον τόπον της εκτελέσεως, οι ομολογήσαντες στραγγαλιζόνταν και κατόπιν καίγονταν· οι Ατίθασοι καίγονταν ζώντες. Οι φωτιές συντηρούνταν μέχρις ότου δεν απέμενε τίποτε από τους νεκρούς παρά μόνον στάχτη, η οποία σκορπιζόταν στους τέσσερις ανέμους. Οι ιερείς και οι θεατές επανέρχονταν εις τις εκκλησίας και τους οίκους των, πεπεισμένοι, ότι είχε γίνει μία εξιλεωτική προσφορά προς τον Θεό, ο οποίος είχε προσβληθεί από την αίρεση. Οι ανθρωποθυσίες είχαν επαναφερθεί.

Τα «ιερά» βασανιστήρια

Οι ανακριτικές μέθοδοι για την απόσπαση ομολογίας τελειοποιούνται επί πάπα Γρηγορίου του Θ' (1233) και ανάγονται σε επιστήμη.

Συντάσσονται εγχειρίδια με λεπτομερείς οδηγίες βασανιστηρίων!

Τα μαρτύρια είναι σωματικά και ψυχικά. Οι οδηγίες αναφέρουν πώς θα προκληθεί

στο θύμα ο χειρότερος πόνος. Συμπεριλαμβάνονται εργαλεία τα οποία δημιουργούν κλιμάκωση του πόνου και οι πρακτικές έχουν λεπτομερείς περιγραφές.

Οι ιεροεξεταστές, αυτό που είχαν κατά νου ήταν και το δημόσιο θέαμα, το οποίο και παρείχαν σε χορταστικές δόσεις.

Οι εκτελέσεις και τα βασανιστήρια λίγο πριν την εκτέλεση ενός καταδίκου, γίνονταν πάντα υπό τα όμματα του πλήθους, το οποίο συνωστιζόταν ουρλιάζοντας κατά του κατηγορουμένου. Ο όχλος παρακολουθούσε γοητευμένος το θέαμα και πολλές φορές είχε παρατηρηθεί το φαινόμενο να διαπληκτίζονται και να γρονθοκοποούνται για να βρουν μία καλή θέση όσο το δυνατόν πιο κοντά στον μελλοθάνατο. Πολλοί ποδοπατούνταν από τον συνωστισμό και πέθαιναν εκείνη τη στιγμή.

Στην Ισπανία ο βασανισμός διεξαγόταν από τρία πρόσωπα: Τον ανακριτή, τον δήμιο ή βασανιστή (executor) και τον γραμματικό (escribano).

Από τα πρακτικά που γράφτηκαν μέσα στις αίθουσες βασανιστηρίων (και γράφονταν με την παραμικρή λεπτομέρεια μεταφέροντας ως και τα βογκητά και τις κραυγές του θύματος) προκύπτει πως ο μεσαιωνικός κλήρος μάλλον διακατεχόταν από νοσηρή ψυχοπαθολογία, καθώς ο σαδισμός του δεν γνώριζε όρια.

Ακόμα κι όταν δεν υπάρχουν αιρετικοί, «οι άγιοι του Θεού» διακατεχόμενοι από χριστιανικό ζήλο, εφευρίσκουν αιτίες για να εξοντώσουν αθώα θύματα.

Υπάρχει ένα ανατριχιαστικό κείμενο μεταξύ των χιλιάδων, που αναφέρεται στον βασανισμό μιας γυναίκας. Η κατηγορία δεν είναι ούτε μαγεία, ούτε αίρεση. Η Maria Rodriguez είναι απλώς και μόνον ύποπτη για κλοπή.

Γράφουν τα πρακτικά:

Πράξις βασανισμού...

Μαδρίτη 30 Ιουλίου 1648. Ενώπιον του Εξοχολάτου εμποροδικαστού Mathias de Cavezo y Belasco, εμού του γραμματέως και του Isidoro Ortiz οργάνου της δικαιοσύνης με το rotro (εργαλείο βασανισμού, ένα είδος οδοντωτού τροχού που συνδυαζόταν με φαρδείς ιμάντες οι οποίοι καταλλήλως προσδεδεμένοι στο θύμα, λειτουργούσαν ως αιμοστατικοί επίδεσμοι σταματώντας την κυκλοφορία του αίματος.) και τα σκοινιά (cordeles), ενεφανίσθησαν εις την αίθουσα βασανιστηρίων η Maria Rodriguez η οποία κρατείται με την ως άνω κατηγορία.

Εκλήθη υπό του Εξοχοτάτου να ορκισθή συμφώνως τω νόμω. Συμμορφωθείσα υπεσχέθη ότι θα είπη την αλήθειαν. Εγνωστοποιήθη εις αυτήν πως εάν αποκρύψει την αλήθειαν θα υποβληθεί εις βασανιστήρια.

Αρχίζει τυπικά η ανάκριση η οποία γρήγορα περνά από τη μία φάση βασανισμού στην άλλη. Κύριο μέλημα των ιεροεξεταστών η διασφάλιση της...δικονομικής νομιμότητας! Για τούτο ο γραμματέας δηλώνει στα γραφόμενά του:

Ο Εξοχώτατος την κάλεσε για πρώτη φορά να καταθέσει τι ακριβώς συνέβη και την προειδοποίησε ότι εάν κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων, σπάσει κανένα πόδι ή χέρι, ή της βγει το μάτι, ή αν πεθάνει, το λάθος θα είναι όλο δικό της και όχι του Εξοχοτάτου και την ξανακάλεσε να πει την αλήθεια.

Εκείνη απάντησε πως ισχύουν όσα έχει καταθέσει αρχικά. Έπειτα ο Εξοχώτατος πρόσταξε τον χειριστή να τη γδύσει και να την δέσει στο μηχάνημα βασανισμού κρεμασμένη στους γάντζους. Τότε την κάλεσε για δεύτερη φορά, να πει την αλήθεια κι εκείνη επανέλαβε τα ίδια. Ότι δεν ξέρει τίποτα παραπάνω απ' όσα έχει καταθέσει.

Και ο Εξοχώτατος πρόσταξε τον χειριστή να τακτοποιήσει τα σκοινιά για το σφίξιμο των μπράτσων...ο σενιόρ δικαστής, πρόσταξε τον χειριστή να αρχίσει την πρώτη φάση της μανκέρδα (manquerda), το σφίξιμο των μπράτσων με σκοινιά κι εκείνος άρχισε το βασανιστήριο εφαρμόζοντας την πρώτη μανκέρδα στις τρεις και μισή το πρωί περίπου...

Η φτωχή γυναίκα αρχίζει να ουρλιάζει από τον πόνο. Οι βασανιστές συνεχίζουν το έργο τους. Αυτή αρνείται τα πάντα, δηλώνει κάθε φορά αθώα, παρά τους αφόρητους πόνους, αλλά οι ιεροεξεταστές επιμένουν σε μια απόσπαση ομολογίας της ενοχής της (και επαναλαμβάνω πως η γυναίκα είναι απλώς ύποπτη κλοπής, ούτε καν συνελήφθη να κλέβει).

Η αγωνία της κλιμακώνεται όπως και τα βασανιστήρια. Ο χειριστής έχει φτάσει στην τέταρτη μανκέρδα.

Αυτό το βασανιστήριο που άρχισε να εφαρμόζεται κατά τη γέννηση της Ιεράς Εξέτασης και συνεχίστηκε μέχρι τον ΙΗ΄ αιώνα γινόταν με σφίξιμο των μηρών και των μπράτσων του κατηγορουμένου με σκοινιά, που τα αποκαλούσαν cordeles ή garrotes.

Το θύμα ήταν ανυψωμένο και κρεμασμένο σε ένα γάντζο. Το σφίξιμο γινόταν από το έδαφος με μηχανικό μέσον, με κοχλιωτό άξονα του οποίου η περιστροφή έκανε τα σχοινιά να τυλίγονται και να μπαίνουν στη σάρκα του θύματος προκαλώντας αφόρητους πόνους αλλά και συμφόρηση του αίματος. Πολλές φορές τα σχοινιά τα έβρεχαν κι έτσι σφιχτά καθώς ήταν έμπαιναν στη σάρκα σχίζοντάς την, σακατεύοντας τα νεύρα.

Η δύστυχη Maria Rodriguez βασανίστηκε σε σημείο που τα νεύρα της καταστράφηκαν ολοσχερώς και τα κόκκαλά της από την στρέβλωση και την πίεση των σχοινιών, βγήκαν έξω από το δέρμα. Αιμορραγούσε μέχρι θανάτου οπότε και οι βασανιστές πείστηκαν να σταματήσουν για λίγο, διότι η πρακτική ήταν να μην πεθάνει το θύμα και να μην πληγούν βασικά ζωτικά όργανα ώστε να παραταθεί το μαρτύριο επί ώρες ή μέρες ή εβδομάδες - ουσιαστικά δηλαδή όσο αντέξει ο κατηγορούμενος.

Η Maria Rodriguez μπήκε σε μία κατάσταση μη αναστρέψιμη, από την οποία δεν θα έβγαινε ποτέ ούτε θα γιατρευόταν.

Και θα αναρωτηθούμε, εάν όλα αυτά έγιναν για έναν κατηγορούμενο επί του οποίου δεν βάραινε καμία ενοχή αλλά μόνο η σκιά μιας υποψίας, τότε τι έκανε η Ιερά Εξέταση στους πραγματικά ενόχους;

Οι περιγραφές των βασανιστηρίων είναι τόσο αποτρόπαιες, που δεν τολμώ να τις αναφέρω εδώ στο χώρο του μπλογκ. Ξεπερνούν κάθε αρρωστημένη και νοσηρή φαντασία ή οτιδήποτε μπορεί να διανοηθεί και ο πιο διαταραγμένος νους.

Μια από τις πιο «ελαφρές» τιμωρίες λόγου χάριν, ήταν η Verginella (Παναγίτσα). Ιδού πώς, η Παναγία μέσω των εκλεκτών της και πιστών ιερέων, αναλαμβάνει ρόλο τιμωρού για να γυρίσει πίσω στην πίστη τον «κακό» αιρετικό, να σωφρονίσει τον «κατάπτυστο» σκεπτικιστή και να συνετίσει τον μη συμφωνούντα με το δόγμα.

Έφερναν τον κατηγορούμενο μπροστά σε ένα ομοίωμα της Παρθένου, φυσικού μεγέθους, ντυμένο με ωραία και πλούσια φορέματα. Μέσα από τις δαντέλες και το μετάξι όμως, το ομοίωμα από την κορυφή ως τους αστραγάλους, ήταν γεμάτο με πολυάριθμες αιχμηρές βελόνες.

Ο Ιεροεξεταστής που διενεργούσε την ανάκριση, πρόσταζε τον κατηγορούμενο να αγκαλιάσει σφιχτά το άγαλμα. Τότε όλες οι βελόνες μπήγονταν στο κορμί του.

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός πως οι ίδιοι οι ανακριτές «βάφτιζαν» με αθώα και όμορφα ονόματα τέτοιου είδους θηριωδίες!

Το *sueno italiano* (σουένιο ιταλιάνο – ιταλικό όνειρο) π.χ. ήταν μια παραλλαγή της Βερτζινέλλας. Το θύμα στήνονταν όρθιο σε ένα στενό φέρετρο το οποίο είχε στο εσωτερικό του άπειρα αιχμηρότατα καρφιά. Μετά το στήσιμο του κρατουμένου, το καπάκι κλεινόταν με δύναμη και τα καρφιά διαπερνούσαν τη σάρκα. Η παραμικρή κίνηση πολλαπλασίαζε τους πόνους του θύματος. Η πρακτική αυτή, παρότι ιταλική, έδρασε στη μεσαιωνική Ισπανία. Το θύμα και στις δύο περιπτώσεις ή συνθλιβόταν εάν ήταν υπέρβαρο και όχι μικροκαμωμένο, ή πέθαινε από ακατάσχετη αιμορραγία...

Αξίζει να σημειωθεί πως στο κάτω μέρος του φερέτρου, υπήρχε μια τρύπα έτσι ώστε να συλλέγεται το αίμα και να μη λερώνει το πάτωμα!

Οι δράστες για απόπειρα δολοφονίας του βασιλιά, ή για βασιλοκτονία είχαν ανήκουστη τύχη.

Μετά τη σύλληψή τους, περνούσε μία όσο το δυνατόν μακρά περίοδος βασανιστηρίων. Ο ένοχος έπρεπε να ακρωτηριάζεται πάρα πολύ αργά και οδυνηρά. Απέκοπταν με τανάλλες κομμάτια κρέατος από τους μηρούς, το στήθος, την κοιλιά ή τα μπράτσα του. Κατόπιν έχυναν πάνω στις οπές των πληγών καυτό λιωμένο μολύβι. Διαδοχικά κατακρεουργούσαν τον κατηγορούμενο, αποκόποντας πρώτα το χέρι που διέπραξε τον φόνο, από τον καρπό και το πετούσαν μπροστά στα μάτια του θύματος μέσα σε φωτιά που έκαιγε. Ακολουθούσε αποκοπή γλώσσας ή εξόρυξη οφθαλμών. Τέλος, εκτελούσαν την καταδικαστική απόφαση με θανάτωση του ενόχου. Υπογραφόταν η διαταγή με τον τρόπο, το χρόνο και την τοποθεσία που θα λάβαινε χώρα η εκτέλεση και το έγγραφο παραδιδόταν στον δήμιο.

Το περίεργο είναι όμως πως παρ' όλ' αυτά, ο δήμιος, αν και «θεάρεστο» έργο επιτελών, ήταν κατάπτυστος. Το σφραγισμένο έγγραφο με την εντολή για εκτέλεση του καταδίκου, δεν το παρέδιδαν ποτέ στα χέρια του ούτε το άφηναν πάνω σε τραπέζι, αλλά το πετούσαν με αποστροφή κατά γης.

Η ποινή του θανάτου ήταν συνήθως ο τετραχισμός. Τίποτε φρικτότερο δεν έχει εφεύρει η ανθρώπινη θηριωδία.

Κατά τον τετραχισμό, έδεναν κάθε ένα από τα τέσσερα άκρα του θύματος (χέρια, πόδια), σε τέσσερα διαφορετικά άλογα. Με το παράγγελμα του δήμιου οι ίπποι μαστιγώνονταν και έτρεχαν ξέφρενα προς τέσσερις διαφορετικές κατευθύνσεις. Έτσι ο κατάδικος διαμελιζόταν με τον φρικτότερο τρόπο. Η πρακτική αυτή ήταν πολύ της μόδας στη Γαλλία.

Θηριωδίες διαπράττονταν από κάθε θρησκευτική πλευρά. Οι Προτεστάντες, ακινητοποιούσαν ξαπλώνοντας ανάσκελα τον «κακό αιρετικό», τον έγδυναν και πάνω στη γυμνή του κοιλιά έβαζαν μία χάλκινη φαρδειά λεκάνη. Μεταξύ κοιλιάς και λεκάνης, παγίδευαν μια νυφίτσα. Κατόπιν έπαιρναν πυρωμένα κάρβουνα και τα τοποθετούσαν πάνω στην αναποδογυρισμένη λεκάνη. Το ζώο τρελαμένο, αγρίευε και πασχίζοντας να ξεφύγει για να γλιτώσει από τον πυρωμένο κλοιό, κατασπάραζε τον άνθρωπο από κάτω του, τρυπώνοντας στα σπλάχνα του για να σωθεί.

Οι δε Καθολικοί, άνοιγαν την κοιλιά των Προτεσταντών, φροντίζοντας όμως το θύμα να παραμείνει ζωντανό και να μην πεθάνει. Γέμιζαν την κοιλιά του με κριθάρι, κι έφερναν πεινασμένα άλογα να βοσκήσουν μέσα εκεί...

Σε κάθε περίπτωση, οι τρόποι βασανισμού που χρησιμοποιούν οι Ιεροεξεταστές και εφαρμόζουν στο θύμα, εμφανίζουν όλη την κλινική εικόνα της ψυχοπαθολογίας των ανθρώπων του Θεού. Σαφώς και δεν εξυπηρέτησαν ποτέ ανακριτικούς σκοπούς. Σαφέστατα διακρίνεται εδώ κάθε είδους διαστροφή, κάθε ικανοποίηση θηριωδίας και κάθε σαδιστική τάση.

Η θρησκεία της Αγάπης είχε θριαμβεύσει, με το θεάρεστο αυτό έργο του αφανισμού εκατομμυρίων αθώων...

Η πρόοδος της Ιεράς Εξέτασης: 1480- 1516

Οι πρώτοι ιεροεξεταστές διορίστηκαν από τον Φερδινάνδο και την Ισαβέλλα τον Σεπτέμβριο του 1480 για την περιοχή της Σεβίλλης. Πολλοί προσήλυτοι από την Σεβίλλη κατέφυγαν στην ύπαιθρο και ζήτησαν άσυλο από τους φεουδαρχικούς άρχοντες. Αυτοί είχαν την διάθεση να τους προστατεύσουν αλλά οι ιεροεξεταστές απείλησαν τους βαρώνους με αφορισμό και κατάσχεση της περιουσίας των και οι πρόσφυγες παραδόθηκαν. Εντός της πόλεως, μερικοί προσήλυτοι σχεδίασαν ένοπλη αντίσταση. Η συνωμοσία προδόθηκε· οι μετέχοντες σ' αυτήν συνελήφθησαν κι εντός ολίγου όλες οι φυλακές ήταν πλήρεις. Επακολούθησαν δίκες με σε έντονο κλίμα και η πρώτη «auto - da - fe» της ισπανικής Ιεράς Εξετάσεως εορτάστηκε την 6η Φεβρουαρίου 1481 με την καύση έξι ανδρών και γυναικών. Μέχρι της 4ης Νοεμβρίου του ίδιου έτους είχαν καεί 298 και είχαν φυλακιστεί δια βίου 79.

Το 1483, κατόπιν αιτήσεως του Φερδινάνδου και της Ισαβέλλας, ο πάπας Σίξτος Δ' διόρισε ένα Δομινικανό μονάχο, του Θωμά ντε Τορκουεμάδα, γενικό ιεροεξεταστή για ολόκληρη την Ισπανία.

Αυτός ήταν ένας ειλικρινής και αδέκαστος φανατικός, που περιφρονούσε την πολυτέλεια, εργαζόμενος πυρετωδώς και χάρηκε για την ευκαιρία, η οποία του δίνονταν να υπηρετήσει τον Χριστό καταδιώκοντας τις αιρέσεις. Επέπληξε τους ιεροεξεταστές για την «επιείκεια» που έδειχναν, ακύρωσε πολλές αθωώσεις και απαίτησε όπως οι ραβίνοι του Τολέδου, την θανατική ποινή, για όλους τους ιουδαίζοντες προσηλύτους.

Ο Πάπας Αλέξανδρος ΣΤ΄ ο οποίος κατ' αρχάς είχε επαινέσει την αφοσίωση του στα καθήκοντά του, ανησύχησε από την αυστηρότητα του και τον διέταξε (1494) να διαμοιράσει τις εξουσίες του με δύο άλλους «γενικούς ιεροεξεταστές». Ο Τορκουεμάδα παραμέρισε τους συναδέλφους του αυτούς, διατήρησε την απόλυτη ηγεσία και κατέστησε την Ιερά Εξέταση κράτος εν κράτει, ανταγωνιζόμενο την εξουσία των ηγεμόνων.

Υπό την πίεσή του, η Ιερά Εξέταση στην Θιουδάδ Ρεάλ έκαψε εντός δύο ετών (1483-84) πενήντα δύο πρόσωπα, δήμευσε τις περιουσίες 220 φυγάδων και τιμώρησε 183 μετανοημένους. Οι ιεροεξεταστές μετέφεραν την έδρα τους στο Τολέδο, συνέλαβαν εντός ενός έτους 750 βαπτισθέντες Εβραίους, δήμευσαν το ένα πέμπτο των περιουσιών των και τους καταδίκασαν να βαδίσουν σε πομπές μετανοίας επί έξι Παρασκευές, αυτομαστιγούμενοι με σχοινιά από κάνναβη. Δύο ακόμη «auto - da - fe» κατά το έτος αυτό (1486) στο Τολέδο, πειθάρχησαν 1650 μετανοημένους. Παρόμοια έργα έγιναν στο Βαγιαδολίδ, την Γουαδελούπη και άλλες πόλεις της Καστίλλης.

Η Αραγώνα αντιστάθηκε στην Ιερά Εξέταση με απεγνωσμένο θάρρος. Στην Τερουέλ, οι άρχοντες έκλεισαν τις πύλες της πόλης κατά πρόσωπο των ιεροεξεταστών. Αυτοί έθεσαν την πόλη υπό απαγόρευση. Ο Φερδινάνδος κατήργησε τους δημοτικούς μισθούς και απέστειλε ένα στράτευμα για να επιβάλει την υπακοή. Οι χωρικοί των περιχώρων, διακεείμενοι πάντοτε εχθρικά προς την πόλη, έσπευσαν σε υποστήριξη της Ιεράς Εξετάσεως, η οποία τους υποσχέθηκε να τους απαλλάξει από όλα τα χρέη και τα ενοίκια τα οποία όφειλαν σε όσους θα καταδικάζονταν ως αιρετικοί. Η Τερουέλ υποχώρησε και ο Φερδινάνδος εξουσιοδότησε τους ιεροεξεταστές να εξορίσουν οποιονδήποτε υποπτεύονταν ότι βοήθησε την αντίδραση. Στην Σαραγόσα, πολλοί «παλαιοί χριστιανοί» ενώθηκαν με τους «νέους χριστιανούς» σε διαμαρτυρία κατά της εισόδου της Ιεράς Εξετάσεως στην πόλη των. Όταν, παρ' όλα αυτά, εγκατέστησε εκεί το δικαστήριό της, μερικοί προσηλύτοι δολοφόνησαν έναν ιεροεξεταστή (1485). Αυτό υπήρξε θανάσιμο σφάλμα διότι οι σκανδαλισθέντες πολίτες συνέρρευσαν στους δρόμους

κραυγάζοντας «καύσατε τους προσηλύτους». Ο αρχιεπίσκοπος ηρέμησε τα πλήθη με υπόσχεση ταχείας αποδόσεως δικαιοσύνης. Όλοι σχεδόν οι συνωμότες συνελήφθησαν και εκτελέσθηκαν, ένας απ' αυτούς γκρεμίστηκε απ' τον πύργο, όπου κρατείτο, και σκοτώθηκε. Άλλος έσπασε ένα γυάλινο λυχνάρι, κατάπιε τα θραύσματα και βρέθηκε νεκρός μέσα στο κελί του. Στην Βαλένθια, οι κόρτες αρνήθηκαν να επιτρέψουν στους ιεροεξεταστές να δράσουν. Ο Φερδινάνδος διέταξε τα όργανα του να συλλάβουν όλους όσοι παρείχαν εμπόδια και η Βαλένθια υποχώρησε. Προς υποστήριξη της Ιεράς Εξετάσεως, ο βασιλεύς παραβίασε όλες τις πατροπαράδοτες ελευθερίες της Αραγώνος. Ο συνδυασμός της Εκκλησίας και της μοναρχίας, των αφορισμών και των βασιλικών στρατευμάτων, αποδείχθηκε πολύ ισχυρός, ώστε να μην είναι δυνατόν να αντισταθεί καμία μεμονωμένη πόλη ή επαρχία. Το 1488, μόνον στην Βαλένθια έγιναν 983 καταδίκες για αίρεση και εξ αυτών κάηκαν εκατό.

Πώς έβλεπαν οι Πάπες την χρησιμοποίηση αυτή της Ιεράς Εξετάσεως ως οργάνου του κράτους;

Αναμφίβολα αγανακτούσαν κατά του κοσμικού ελέγχου, κινούμενοι προφανώς από ανθρωπιστικά αισθήματα και ουδόλως αναίσθητοι προς τα μεγάλα ποσά τα όποια πληρώνονταν γι' απαλλαγές από τις καταδικαστικές αποφάσεις της Ιεράς Εξετάσεως, πολλοί Πάπες επιχείρησαν να περιορίσουν τις υπερβολές της και παρείχαν σε διάφορες περιστάσεις, προστασία στα θύματα της. Το 1482 ο Σίξτος Δ' εξέδωσε μία βούλα, η οποία αν εφαρμόζονταν, θα μπορούσε να θέσει τέρμα στην Ιερά Εξέταση στην Αραγώνα.

Διαμαρτύρονταν ότι οι ιεροεξεταστές έδειχναν περισσότερη επιθυμία για τον χρυσό παρά ζήλο για την θρησκεία, ότι είχαν φυλακίσει, βασανίσει και κάψει πιστούς χριστιανούς βάσει της αμφιβόλου μαρτυρίας εχθρών των ή δούλων.

Διέταξε στο μέλλον κανένας Ιεροεξεταστής να μην προβαίνει σε κάποια ενέργεια χωρίς την παρουσίας και την συνδρομή αντιπροσώπου του τοπικού επισκόπου, ότι τα ονόματα και οι ισχυρισμοί των κατηγορών έπρεπε να γνωστοποιούνται στον κατηγορούμενο, ότι οι κρατούμενοι της Ιεράς Εξετάσεως έπρεπε να φυλακίζονται μόνο στις επισκοπικές φυλακές, ότι όσοι παραπονούνταν γι' αδικία έπρεπε να έχουν την άδεια να προσφεύγουν στην την Αγία Έδρα και ότι οποιεσδήποτε περαιτέρω ενέργειες επί της υποθέσεως έπρεπε να αναστέλλονται μέχρις εκδικάσεως της προσφυγής· ότι όλοι όσοι καταδικάζονταν για αίρεση έπρεπε να λαμβάνουν συγχώρηση εάν εξομολογούνταν και μετανούσαν και στο μέλλον έπρεπε να απαλλάσσονται από κάθε δίωξη η ενόχληση εξαιτίας αυτής της κατηγορίας. Όλες οι προηγούμενες ενέργειες, όσες ήσαν αντίθετες προς τα δια

της βούλας καθοριζόμενα, κηρύσσονταν άκυρες και κάθε μελλοντική παράβαση αυτών θα επέσυρε τον αφορισμό του παραβάτη.

Ήταν ένα φωτισμένου διάταγμα και η πληρότης του κατεδείκνυε την ειλικρίνειά του. Εν τούτοις πρέπει να σημειωθεί ότι περιορίζονταν στην Αραγώνα, της οποίας οι προσήλυτοι είχαν πληρώσει ακριβά γι' αυτό. Όταν ο Φερδινάνδος το παρέβλεψε, συνέλαβε τον πράκτορα ο οποίος το είχε προκαλέσει και έδωσε εντολή στους Ιεροεξεταστές να συνεχίσουν όπως και προηγουμένως, ο Σίξτος δεν έλαβε κανένα μέτρο επί της υποθέσεως, εκτός του ότι μετά από πέντε μήνες ανέστειλε την ισχύ της βούλας.

Οι απελπισμένοι προσήλυτοι σκόρπιζαν χρήματα στην Ρώμη, ζητώντας απαλλαγές και συγχωρήσεις από τις κλήσεις ή τις αποφάσεις της Ιεράς Εξετάσεως. Τα χρήματα γίνονταν δεκτά, οι απαλλαγές δίνονταν, οι Ισπανοί ιεροεξεταστές, προστατευόμενοι από τον Φερδινάνδο, τις αγνοούσαν, οι δε Πάπες, έχοντας ανάγκη της φιλίας του Φερδινάνδου και των εισοδημάτων της Ισπανίας, δεν επέμεναν. Κατέβαλλαν τα χρήματα για συγχωρήσεις, οι οποίες εξεδίδονταν και κατόπιν ανακαλούνταν. Σε μερικές περιπτώσεις, οι Πάπες ασκούσαν την εξουσία των, καλώντας ιεροεξεταστές στην Ρώμη για να απολογηθούν για κατηγορίας καταχρήσεως εξουσίας. Ο Πάπας Αλέξανδρος ΣΤ' επιχείρησε να περιορίσει την αυστηρότητα του δικαστηρίου. Ο Ιούλιος Β' διέταξε την δίκη του ιεροεξεταστή Λουθέρο για κακουργία και αφόρισε τους ιεροεξεταστές του Τολέδου. Ο ευγενής και λόγιος Λέων κατήγγειλε εν τούτοις, ως αξιοκατάκριτη αίρεση την γνώμη, ότι ένας αιρετικός δεν έπρεπε να καίεται.

Κατά ποιον τρόπον ο λαός της Ισπανίας αντέδρασε στην Ιερά Εξέταση;

Οι ανώτερες τάξεις και η μορφωμένη μειονότητα αντιτάχθηκαν πολύ χαλαρά κατ' αυτής· ο χριστιανικός όχλος συνήθως συμφωνούσε με αυτήν. Τα πλήθη, τα οποία συγκεντρώνονταν στις auto - da - fe έδειχναν πολύ λίγη συμπάθεια, συχνά ενεργή εχθρότητα, προς τα θύματα, σε μερικά μέρη επιχείρησαν να τα δολοφονήσουν από φόβο μήπως η ομολογία θα τους επέτρεπε να διαφύγουν την πυρά. Οι χριστιανοί συνέρρεαν στις δημοπρασίες για να αγοράσουν τα δημευθέντα αγαθά των καταδικασθέντων.

Σε ποιον αριθμό ανήλθαν τα θύματα;

Ο Λιορέντε υπολόγισε από το 1480 ως το 1488, 8.800 πυρπολημένους, 96.494 τιμωρηθέντες· από το 1480 ως το 1808, 31.912 πυρπολημένους, 291.450 τιμωρηθέντες με βαριές ποινές. Οι αριθμοί αυτοί είναι κατά τα πλείστον

υποθετικοί και τώρα έχουν γενικώς απορριφθεί από προτεστάντες ιστορικούς ως υπερβολές.

Ένας καθολικός ιστορικός υπολογίζει 2.000 τις καύσεις μεταξύ 1480 και 1504 και 2.000 ακόμη μέχρι το 1758. Ο γραμματέας της Ισαβέλλας Ερνάνδο ντε Πουλγκάρ, υπολόγισε σε 2.000 τις καύσεις προ του 1490. Ο Χουρίτα, γραμματέας της Ιεράς Εξετάσεως, καυχήθηκε, ότι μόνο στην Σεβίλλη κάηκαν 4.000. Υπήρχαν θύματα, φυσικά, στις περισσότερες των Ισπανικών πόλεων, ακόμη και στις ισπανικές κτήσεις, όπως οι Βαλεαρίδες, η Σαρδηνία, η Σικελία, οι Κάτω Χώρες, η Αμερική.

Ο αριθμός των καύσεων μειώθηκε μετά το 1500. Αλλά καμιά στατιστική δεν μπορεί να αναπαραστήσει την τρομοκρατία, στην οποία ζούσε το ισπανικό πνεύμα κατά τις ημέρες και τις νύχτες εκείνες. Άνδρες και γυναίκες, ακόμη και εντός της οικογενείας των, έπρεπε να προσέχουν κάθε λέξη την οποία έλεγαν, μήπως καμιά διαφεύγουσα επίκριση τους έστελνε στις φυλακές της Ιεράς Εξετάσεως. Υπήρξε μία πνευματική κατάθλιψη, η οποία δεν είχε όμοιό της στην ιστορία.

Πέτυχε η Ιερά Εξέταση;

Ναι, πέτυχε τον δηλωθέντα σκοπό της, να απαλλάξει την Ισπανία από την φανερή αίρεση. Η ιδέα, ότι η καταδίωξη των δοξασιών είναι πάντοτε άνευ αποτελέσματος, είναι πλάνη. Σύντριψε τους Αλβιγηνούς και τους Ουγενότους στην Γαλλία, τους καθολικούς στην ελισαβετιανή Αγγλία, τους χριστιανούς στην Ιαπωνία. Εξαφάνισε κατά τον δέκατο έκτο αιώνα τις μικρές ομάδες, οι οποίες ευνοούσαν τον προτεσταντισμό στην Ισπανία. Αντιθέτως, πιθανόν να ενίσχυσε τον προτεσταντισμό στην Γερμανία, την Σκανδιναβία και την Αγγλία, αναπτύσσοντας στους λαούς των ένα ζωηρό φόβο περί του τι μπορούσε να συμβεί σ' αυτούς αν επανερχόταν ο ρωμαιοκαθολικισμός.

Είναι δύσκολο να πει κανείς ποια συμμετοχή είχε η Ιερά Εξέταση στον τερματισμό της λαμπρής περιόδου της ισπανικής ιστορίας από του Κολόμβου μέχρι του Βελάσκεθ (1492—1660). Το κορύφωμα της εποχής αυτής συμπίπτει με τον Θερβάντες (1547—1616) και τον Λόπε ντε Βέγκα (1562—1635), αφού η Ιερά Εξέταση είχε ήδη ανθήσει στην Ισπανία επί εκατό έτη. Η Ιερά Εξέταση υπήρξε αποτέλεσμα όπως και αιτία, του εντόνου αποκλειστικού καθολικισμού του ισπανικού λαού και αυτή η θρησκευτική διάθεση είχε αναπτυχθεί κατά την διάρκεια αιώνων πάλης εναντίον των «απίστων» Μαυριτανών.

Η εξάντληση της Ισπανίας από τους πολέμους του Καρόλου Ε΄ και του Φιλίππου Β΄ και η εξασθένιση της Ισπανικής οικονομίας από τις βρετανικές νίκες στην θάλασσα και από την εμπορική πολιτική της ισπανικής κυβερνήσεως, πιθανόν να έπαιξαν μεγαλύτερο ρόλο στην παρακμή της Ισπανίας παρά η τρομοκρατία της Ιεράς Εξετάσεως.

Οι θανατικές εκτελέσεις για μαγεία στην Βόρεια Ευρώπη και την Νέα Αγγλία κατέδειξαν την ύπαρξη στους προτεσταντικούς λαούς ενός πνεύματος παραπλήσιου προς εκείνο της ισπανικής Ιεράς Εξετάσεως, το οποίο, παραδόξως, μεταχειρίστηκε λογικώς την μαγεία ως μία πλάνη, την οποίαν έπρεπε κανείς να οικτίρει παρά να τιμωρήσει. Η Ιερά Εξέταση και η καύση των μαγισσών ήταν εκφράσεις μιας εποχής εμποτισμένης από ανθρωπόκτονα βεβαιότητα στην θεολογία, όπως οι πατριωτικές σφαγές της εποχής μας πιθανόν να οφείλονται στην ανθρωποκτόνο βεβαιότητα στην εθνική ή την πολιτική θεωρία.

Πρέπει να προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε τα κινήματα αυτά με το πνεύμα της εποχής των, αλλά μας φαίνονται σήμερα ως τα πλέον ασυγχώρητα ιστορικά εγκλήματα. Μία υπέρτατη και, μη δυναμένη να αντικρουστεί πίστη, είναι θανάσιμος εχθρός του ανθρωπίνου πνεύματος.

Το κυνήγι των μαγισσών

Η μεγάλη κλίμακα εξόντωση ανθρώπων με την κατηγορία της μαγείας ή της αιρετικής πίστης κορυφώθηκε μεταξύ του 1500 και 1650 μ.Χ. Υπάρχουν πολλές εσφαλμένες απόψεις για την εποχή της πυράς.

- Σύμφωνα με σημερινές εκτιμήσεις, ο συνολικός αριθμός των αθών θυμάτων κυμαίνεται από 3.000 (σύμφωνα με μία ρωμαιοκαθολική πηγή) έως 9.000 (σύμφωνα με πολλές νεοπαγανιστικές πηγές). Ο αριθμός που προκύπτει βάσει δικαστικών εγγράφων και εκτιμήσεων για τον αριθμό των εγγράφων που δεν διασώθηκαν, είναι πιθανώς μικρότερος από 200.000. Έκπληξη αποτελεί το γεγονός, ότι ο αριθμός αυτός ισούται σχεδόν με τον γεωμετρικό αριθμητικό μέσο όρο των ακραίων εκτιμήσεων.
- Τα δικαστήρια δεν είχαν αποκλειστικό στόχο τις γυναίκες. Η αριθμητική προτίμηση στο ένα φύλο ή το άλλο διέφερε ανά περιοχή. Στην Ισλανδία, περισσότερο από το 90% των κατηγορούμενων για μαγεία ήταν άντρες, στην Ευρώπη περισσότερο από το 80% ήταν γυναίκες και σε γενικές γραμμές το 75% του συνόλου ήταν γυναίκες.
- Οι περισσότερες καταδίκες σε θάνατο ορίζονταν από δικαστήρια και όχι από την

Καθολική Εκκλησία. Ωστόσο, η εκκλησία εμπλεκόταν έμμεσα διότι παρείχε το θεολογικό υπόβαθρο προκειμένου να διώκονται οι αιρετικοί από τα δικαστήρια.

· Η Ιερά Εξέταση δεν επικέντρωνε την προσοχή της στη δίωξη των Μαγισσών. Πρωταρχικό της ενδιαφέρον αποτελούσαν οι θρησκευτικές αιρέσεις.

· Παρόλο που η Εκκλησία δεν ήταν άμεσα υπεύθυνη για τις εκτελέσεις που διέταζαν τα δικαστήρια, ήταν υπεύθυνη για τις πεποιθήσεις που δικαιολογούσαν τη σύλληψη, τον βασανισμό και την εκτέλεση των θρησκευτικών μειονοτήτων από τα εν λόγω δικαστήρια. Μία από τις πεποιθήσεις ήταν ότι τα άτομα των οποίων τα πιστεύω παρέκκλιναν από τα πιστεύω της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, δεν έπρεπε να χαίρουν θρησκευτικής ελευθερίας. Μία άλλη ψευδής και ανυπόστατη πεποίθηση ήταν ότι μεγάλος αριθμός πιστών είχε πουλήσει την ψυχή του στον Σατανά και έπαιρνε μέρος σε σατανιστικές και φονικές πράξεις.

· Η αυστηρότητα των διώξεων δεν ήταν το ίδιο εξαπλωμένη σε όλες τις χριστιανικές χώρες. Κυρίως εστιαζόταν στην ανατολική Γαλλία, τη Γερμανία και την Ελβετία. Πολλές χώρες κατάφεραν σε μεγάλο βαθμό να μη βιώσουν την εποχή της πυράς:

- Γνωρίζουμε μόνο τέσσερις περιπτώσεις δολοφονίας μαγισσών στην Ιρλανδία.
- Σχετικά λίγες δολοφονήθηκαν στις ανατολικές ορθόδοξες χώρες - μόνο δέκα στη Ρωσία.
- Στη Νέα Αγγλία, το διάστημα 1645 με 1662, υπολογίζεται ότι δολοφονήθηκαν 21 Ευρωπαίοι. Οι υπολογισμοί μαρτυρούν ότι καταδικάστηκαν από 13 ως 100 ιθαγενείς Αμερικανοί ενώ αγνοείται ο αριθμός εκείνων που δολοφονήθηκαν.
- Στη Νέα Αγγλία, το διάστημα 1663 με 1692, σημειώθηκαν περισσότερες από 250 συλλήψεις, 19 εκτελέσεις, δύο θάνατοι από φυσικά αίτια σε περίοδο φυλάκισης και ένας θάνατος από βασανιστήρια.
- Λιγότεροι από τέσσερις θάνατοι σημειώθηκαν στον Καναδά.

Η πίστη στην ύπαρξη μαγισσών μειώθηκε την εποχή του Διαφωτισμού, καθώς ο κόσμος άρχισε να αμφισβητεί πολλές παλιές θρησκευτικές πεποιθήσεις. Έτσι δόθηκε αναγκαστικά ένα τέλος στις εκτελέσεις μαγισσών στην Ευρώπη (μέχρι το 1792) και την αμερικανική ήπειρο (μέχρι τη δεκαετία του 1830).

Η ιστορία του κυνηγιού μαγισσών

Πριν από τον 9ο αιώνα μ.Χ.: Η λαϊκή πεποίθηση στην ύπαρξη των Μάγων και των Μαγισσών ήταν ευρέως διαδεδομένη. Θεωρούνταν εξαιρετικά κακοί άνθρωποι, κυρίως οι γυναίκες, που αφιέρωναν τη ζωή τους στο να βλάπτουν και να σκοτώνουν τους συνανθρώπους τους χρησιμοποιώντας μαύρη μαγεία και

διαβολικά μαγικά. Την εποχή εκείνη η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία δίδασκε επισήμως ότι οι Μάγισσες δεν υπήρχαν. Ήταν αιρετική δήλωση να δέχεται κανείς την ύπαρξή τους. “Για παράδειγμα, η Σύνοδος του Αγ. Πατρικίου που έλαβε χώρα τον 5ο αιώνα αποφάνθηκε ότι “Όποιος χριστιανός πιστεύει στην ύπαρξη βρικόλακων στον κόσμο, δηλαδή στην ύπαρξη μαγισσών, θα αναθεματίζεται. Όποιος διαδίδει την ύπαρξη σε συνάνθρωπό του δεν θα γίνεται δεκτός στην εκκλησία μέχρι να ανακαλέσει ο ίδιος το έγκλημα που διέπραξε”. Ένα θρησκευτικό διάταγμα από τη Σαξονία (775 - 790 Μ.Χ.) απέδιδε την αιτία ύπαρξης αυτών των στερεότυπων στην παγανιστική πίστη: “Όποιος παρασυρθεί από τον Διάβολο και συνταχθεί με την πίστη των παγανιστών ότι οι μάγοι και οι μάγισσες τρώνε ανθρώπους και οδηγήσει στην πυρά κάποιων από αυτούς [τους φερόμενους ως μάγους]... θα τιμωρείται με θάνατο”.

· 906 μ.Χ.: Ο Regino της Prum, Ηγούμενος της Treves, έγραψε το Canon Episcopi. Ενίσχυσε τη θέση της Εκκλησίας ότι οι Μάγισσες δεν υπάρχουν. Το σύγγραμμά του παραδεχόταν ότι κάποιες γυναίκες που τελούσαν υπό σύγχυση νόμιζαν ότι πετούσαν στον αέρα μαζί με τη θεά των Παγανιστών, την Άρτεμη. Αυτό όμως δεν συνέβαινε στην πραγματικότητα. Σύμφωνα με την ερμηνεία, ήταν ένα είδος παραίσθησης.

· Περί το 975 μ.Χ.: Οι τιμωρίες για την κατηγορία της μαγείας και τη χρήση θεραπευτικών μαγικών μεθόδων ήταν σχετικά ήπιες. Το αγγλικό εξομολογητήριο έλεγε: “Αν μία γυναίκα ασκεί τη μαγεία και τη γητειά και [χρησιμοποιεί] μαγικά φίλτρα, θα νηστέψει για δώδεκα μήνες.... Αν σκοτώσει κάποιον με τα φίλτρα της, θα νηστέψει για επτά χρόνια”. Ως νηστεία οριζόταν η κατανάλωση ψωμιού και νερού μόνο.

· Περί το 1140: Ο Gratian, ένας Ιταλός μοναχός, ενσωμάτωσε το Canon Episcopi στο εκκλησιαστικό δίκαιο.

· Περί το 1203: Το κίνημα των “Καθάρων”, μίας ομάδας γνωστικών χριστιανών, έγινε πολύ δημοφιλές στην περιοχή της Ορλεάνης της Γαλλίας και την Ιταλία. Ήταν δηλωμένοι αιρετικοί. Ο πάπας Ινοκέντιος Γ΄ κήρυξε τη γενοκτονία των Καθάρων. Ο τελευταίος Καθαρός κήκε στην πυρά το 1321 μ.Χ. Η πίστη τους αναζωπυρώθηκε τα τελευταία χρόνια.

· 1227: Ο πάπας Γρηγόριος Θ΄ ίδρυσε τα δικαστήρια της Ιεράς Εξέτασης που είχαν την αρμοδιότητα να συλλαμβάνουν, να δικάζουν, να καταδικάζουν και να εκτελούν αιρετικούς.

· 1252: Ο πάπας Ινοκέντιος Γ΄ επέτρεψε τη χρήση βασανιστηρίων στη διάρκεια διεξαγωγής δίκης από την Ιερά Εξέταση. Το γεγονός αυτό αύξησε σημαντικά το ποσοστό των καταδικών.

- 1258: Ο πάπας Αλέξανδρος Δ' διέταξε την Ιερά Εξέταση να περιορίσουν τις υποθέσεις που αναλάμβαναν σε υποθέσεις αιρετικών. Δεν θα ερευνούσαν υποθέσεις με την κατηγορία της μαντείας ή της μαγείας εκτός και αν εμπλέκονταν αιρετικοί.
- 1265: Ο πάπας Κλήμης Δ' επαναφέρει τη χρήση βασανιστηρίων.
- 1326: Η Εκκλησία εξουσιοδοτεί την Ιερά Εξέταση να διερευνά υποθέσεις Μαγείας. Η βασική της προσπάθεια ήταν η ανάπτυξη της “δαιμονολογίας”, της θεωρίας της διαβολικής προέλευσης της Μαγείας.
- 1330: Η λαϊκή αντίληψη ότι οι Μάγισσες χρησιμοποιούσαν διαβολικά μαγικά, διευρύνθηκε για να συμπεριλάβει την άποψη ότι οι Μάγισσες ορκίζονταν πίστη στον Σατανά, ότι είχαν ερωτικές σχέσεις με τον Διάβολο, ότι απήγαν και έτρωγαν παιδιά κ.α.
- 1347 έως 1349: Η επιδημία του Μαύρου Θανάτου σκότωσε ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού της Ευρώπης. Η καχυποψία εξαπλώθηκε. Οι εβραίοι, οι μουσουλμάνοι και οι Μάγισσες κατηγορούνταν ότι δηλητηρίαζαν τα πηγάδια και ότι μετέδιδαν την αρρώστια.
- Δεκαετία του 1430: Χριστιανοί θεολόγοι άρχισαν να γράφουν δοκίμια και βιβλία στα οποία “απεδείκνυαν” την ύπαρξη των Μαγισσών. 1
- 1450: Άρχισαν οι πρώτες μεγάλες διώξεις Μαγισσών σε όλη την Ευρώπη. Η Εκκλησία έπλασε μία φανταστική θρησκεία του κακού χρησιμοποιώντας τα στερεότυπα που κυκλοφορούσαν από την προ Χριστού εποχή. Είπε ότι οι Παγανιστές που λάτρευαν την Άρτεμη και άλλους θεούς και θεές ήταν Μάγοι και Μάγισσες που απήγαν παιδιά, σκότωναν και έτρωγαν τα θύματά τους, πουλούσαν την ψυχή τους στον Σατανά, συμμαχούσαν με δαίμονες, πετούσαν στον αέρα, συναντιόνταν μέσα στη νύχτα, προκαλούσαν ανδρική ανικανότητα και στειρότητα, εξαφάνιζαν τα ανδρικά γεννητικά όργανα κ.α. Οι ιστορικοί εκτιμούν ότι αυτή η γενοκτονία με το θρησκευτικό υπόβαθρο, είχε ως κίνητρο την επιθυμία της Εκκλησίας να διατηρήσει ένα αποκλειστικό θρησκευτικό μονοπώλιο ή ότι αποτελούσε ένα “μέσο καταστολής, μία μορφή κυριάρχησης της αποκλίνουσας συμπεριφοράς, μία έντονη αντίδραση απέναντι στις γυναίκες ή ένα μέσο του απλού λαού να βρει αποδιοπομπαίους τράγους για την κατεστραμμένη σοδειά του, τα ψόφια ζωντανά του ή τα νεκρά βρέφη και παιδιά του”. Ο Walter Stephens, καθηγητής ιταλικών σπουδών στο πανεπιστήμιο John Hopkins, προτείνει μία νέα θεωρία: “Νομίζω ότι οι Μάγισσες είναι οι αποδιοπομπαίοι τράγοι του Θεού”. 2 Οι θρησκευτικοί ηγέτες πίστευαν ότι έπρεπε να διατηρήσουν τόσο την εικόνα του παντοδύναμου όσο και την εικόνα του αγαπητού Θεού. Έτσι, έπρεπε να επινοήσουν τις Μάγισσες και τους δαίμονες προκειμένου να εξηγήσουν τη διάσταση του κακού

που υπάρχει στον κόσμο.

- 1450: Ο Γουτεμβέργιος εφηύρε την τυπογραφία και κατέστησε δυνατή τη μαζική εκτύπωση βιβλίων. Έτσι τα παπικά διατάγματα και τα βιβλία για τη δίωξη Μαγισσών διαδόθηκαν ευρέως. Το κυνήγι Μαγισσών έγινε πολύ ευκολότερο.

- 1474: Ο πάπας Ινοκέντιος Γ' εξέδωσε παπικό διάταγμα με το οποίο καταδίκασε τις Μάγισσες.

- 1480: Ο Thomas of Brabant έγραψε ένα βιβλίο με τίτλο Formicarious, το οποίο περιγράφει τη δίκη με την κατηγορία της μαγείας ενός άντρα. Αντίγραφα του βιβλίου επισυνάπτονταν συχνά επί χρόνια στο Malleus Maleficarum.

- 1486-1487: Ο Institoris (Heinrich Kraemer) και ο Jacob Sprenger εξέδωσαν το Malleus Maleficarum (Το Σφυρί των Μαγισσών). Πρόκειται για μία εκπληκτική μελέτη του μισογυνισμού και της σεξουαλικής απογοήτευσης των συγγραφέων. Περιγράφει τις δραστηριότητες των Μαγισσών, τις μεθόδους απόσπασης ομολογίας. Αποκηρύχθηκε από την Εκκλησία αλλά έγινε η “Βίβλος” των δικαστηρίων που δικάζαν Μάγισσες.

- 1500: Τον 14ο αιώνα είναι γνωστές 38 δίκες Μαγισσών και Μάγων στην Αγγλία, 95 στη Γαλλία και 80 στη Γερμανία.

Οι διώξεις Μαγισσών αυξήθηκαν πολύ. “Επιλέγοντας να χαρίσουν την ψυχή τους στον Διάβολο, οι μάγισσες διέπραξαν εγκλήματα ενάντια στον άνθρωπο και ενάντια στον Θεό. Η βαρύτητα του διπλού εγκλήματος κατέταξε τη μαγεία στην κατηγορία των *crimen exceptum* και επιτρέπει την άρση των συνηθισμένων κανόνων αποδεικτικών στοιχείων προκειμένου να τιμωρηθούν οι ένοχοι”. Οι καταθέσεις παιδιών επιτρέπονταν. Τα βασανιστήρια επιβάλλονταν χωρίς περιορισμούς για να αποσπαστούν οι ομολογίες. Και οι ελάχιστη μορφή απόδειξης αρκούσε ως απόδειξη ενοχής.

- 1517: Ο Λούθηρος κάρφωσε τις 95 θέσεις του στην είσοδο του καθεδρικού της Βιτεμβέργης της Γερμανίας. Η κίνησή του πυροδότησε τη Μεταρρύθμιση των Διαμαρτυρώμενων. Στις ρωμαιοκαθολικές χώρες τα δικαστήρια συνέχισαν να καίνε μάγισσες. Στις διαμαρτυρόμενες χώρες κυρίως τις απαγχόνιζαν. Ορισμένες από αυτές τις χώρες δεν επέτρεπαν τη χρήση βασανιστηρίων. Στην Αγγλία η έλλειψη βασανιστηρίων οδήγησε στο χαμηλό ποσοστό καταδικών του 19%.

- Περί το 1550 έως το 1650 Μ.Χ.: Οι δίκες και οι καταδίκες κορυφώθηκαν στη διάρκεια του αιώνα που συχνά αποκαλείται “η εποχή της πυράς”. Κυρίως λάμβαναν χώρα στην ανατολική Γαλλία, τη Γερμανία και την Ελβετία. Οι διώξεις μαγισσών συχνά λάμβαναν χώρα και στις περιοχές όπου οι καθολικοί και οι διαμαρτυρόμενοι μάχονταν μεταξύ τους. Σε αντίθεση με ό,τι έχει επικρατήσει, οι ύποπτες ως μάγισσες δικάζονταν από λαϊκά δικαστήρια – ειδικά οι ύποπτες για

σατανιστική μαγεία. Η μειοψηφία δικαζόταν από εκκλησιαστικές αρχές. Οι υποθέσεις αυτές αφορούσαν γυναίκες που εξασκούσαν θεραπευτική μαγεία ή ήταν μαίες. 4

· 1563: Ο Johann Weyer (γεννηθείς το 1515) εξέδωσε ένα βιβλίο που έπαιξε σημαντικό ρόλο στις δίκες των Μαγισσών. Είχε τίτλο “De Praestigilis Daemonum” (Οι ψυχές που ναυάγησαν) και υποστήριζε ότι οι Μάγισσες δεν υπήρχαν στην πραγματικότητα αλλά ότι ο Σατανάς διέδιδε την ύπαρξή τους. Απέρριπτε τις ομολογίες που αποσπόνταν με βασανιστήρια διότι δεν τις θεωρούσε αξιόπιστες. Συνέστηνε ιατρική αγωγή αντί για βασανισμό και εκτέλεση. Εκδίδοντας ανώνυμα το βιβλίο, απέφυγε την πυρά.

· 1580: Ο Jean Bodin έγραψε το “De la Demonomanie des Sorciers” (Περί των τιμωριών που αξίζει να λάβουν οι Μάγισσες”. Δήλωνε ότι η τιμωρία των Μαγισσών ήταν απαραίτητη τόσο για την ασφάλεια του κράτους όσο και για να κατευναστεί η οργή του Θεού. Καμία ύποπτη ως Μάγισσα δεν έπρεπε να απελευθερώνεται αν υπήρχε έστω και η ελάχιστη απόδειξη της ενοχής της. Αν οι διώκτες περίμεναν μέχρι να έχουν στην κατοχή τους αδιάσειστες αποδείξεις, ήταν της γνώμης ότι δεν επρόκειτο να τιμωρηθεί ποτέ καμία Μάγισσα.

· 1584: Ο Reginald Scot εξέδωσε ένα βιβλίο που προηγούταν της εποχής του. Στο *Discovery of Witchcraft* (Ανακαλύπτοντας τη Μαγεία) ισχυρίστηκε ότι δεν υπάρχουν υπερφυσικές δυνάμεις. Συνεπώς, δεν υπάρχουν Μάγισσες.

· 1608: Ο Francesco Maria Guazzo εξέδωσε το “Compendium Maleficarum”. Πραγματεύτηκε τη συμφωνία των Μαγισσών με τον Σατανά, τη μαγεία που χρησιμοποιούσαν οι Μάγισσες για να βλάπτουν τους άλλους κ.α.

· Περί το 1609: Πανικός μαγισσών έπληξε την περιοχή των Βάσκων της Ισπανίας. Η La Suprema, η διοικητική αρχή της Ιεράς Εξέτασης αποφάνθηκε ότι επρόκειτο για παραπλάνηση και εξέδωσε Διάταγμα Σιωπής, απαγορεύοντας κάθε συζήτηση περί μαγείας. Ο πανικός έσβησε γρήγορα.

· 1610: Σταμάτησε η εκτέλεση Μαγισσών στις Κάτω Χώρες, πιθανώς εξαιτίας του βιβλίου του Weyer, που είχε εκδοθεί το 1563.

· 1616: Ξέσπασε δεύτερη μανία κατά των Μαγισσών στην Vizcaya. Για άλλη μια φορά εκδόθηκε Διάταγμα Σιωπής από την Ιερά Εξέταση. Ο βασιλιάς, όμως, το απέσυρε και 300 ύποπτες ως Μάγισσες κήκαν ζωντανές.

· 1631: Ο Friedrich Spee von Langenfeld, ισουίτης ιερέας, έγραψε το “Cautio criminalis” (Επισταμένη ανάλυση ποινικών υποθέσεων). Καταδίκασε το κυνήγι Μαγισσών και τις καταδίκες τους στην Wurzburg της Γερμανίας. Έγραψε, ότι οι κατηγορούμενες ομολογούσαν μόνο επειδή γίνονταν θύματα σαδιστικών βασανιστηρίων.

- 1684: Εκτελέστηκε η τελευταία Μάγισσα στην Αγγλία.
- Δεκαετία του 1690: Περίπου 25 άνθρωποι πέθαναν στη διάρκεια του πανικού ενάντια στις Μάγισσες που ξέσπασε στο Σάλεμ της Μασαχουσέτης. Ένας πέθανε κάτω από υπερβολικό βάρος που τοποθετήθηκε πάνω στο σώμα του επειδή αρνήθηκε να απολογηθεί, κάποιοι πέθαναν στη φυλακή και οι υπόλοιποι απαγχονίστηκαν. 3 Ακολούθησαν και άλλες δίκες και εκτελέσεις στη Νέα Αγγλία.
- 1745: Η Γαλλία σταμάτησε τις εκτελέσεις Μαγισσών.
- 1775: Η Γερμανία σταμάτησε τις εκτελέσεις Μαγισσών.
- 1782: Η Ελβετία σταμάτησε τις εκτελέσεις Μαγισσών.
- 1792: Η Πολωνία σταμάτησε τις εκτελέσεις Μαγισσών. Θεωρείται το έτος που έγινε η τελευταία τέτοιου είδους εκτέλεση στην Ευρώπη.
- Δεκαετία του 1830: Η Εκκλησία σταμάτησε τις εκτελέσεις Μαγισσών στη Νότια Αμερική.
- 1980: Οι Δρ. Lawrence Pazder και Michelle Smith έγραψαν το “Michelle Remembers” (Η Μισέλ Θυμάται). Η έννοια ανθρώπων που συμμαχούν με τον Σατανά, η οποία σε μεγάλο βαθμό είχε ξεχαστεί επί δεκαετίες, αναβίωσε. Παρόλο που το βιβλίο αποδείχτηκε μυθοπλασία, παρουσιάστηκε ως πραγματικό, βασισμένο στην ανάκληση των αναμνήσεων της Μισέλ. 8 Το βιβλίο ευθυνόταν για το νέο κύμα πανικού Μαγισσών/Σατανιστών που ξέσπασε.
- 1980 έως 1995: Δύο δίκες διεξήχθησαν στη Νότια Αμερική, οι οποίες είχαν πολλά από τα στοιχεία των παλιών δικών Μαγισσών:
  - ο Το προσωπικό κάποιων βρεφονηπιακών σταθμών και καθηγητικών σχολείων κατηγορήθηκε για τελετουργική κακοποίηση παιδιών. Οι αποδείξεις βασίστηκαν σε εσφαλμένες ιατρικές γνωματεύσεις και στις αναμνήσεις ανύπαρκτης κακοποίησης που εμφυτεύτηκαν στο μυαλό πολύ μικρών παιδιών.
  - ο Δεκάδες χιλιάδες ενήλικες, θύματα της Ψυχοθεραπείας Ανάκλησης Αναμνήσεων, έπλασαν ψεύτικες αναμνήσεις κακοποίησης στην παιδική ηλικία. Στο 17% περίπου των περιπτώσεων, οι αναμνήσεις περιλάμβαναν Σατανιστική Τελετουργική Κακοποίηση. Σε εκατοντάδες γονείς ασκήθηκαν κατηγορίες για ποινικά αδικήματα. Σχεδόν όλοι ήταν αθώοι. Οι περισσότερες κατηγορίες ήταν για πράξεις που δεν έγιναν ποτέ.

Μέχρι και τις μέρες μας, εξακολουθούν να εμφανίζονται σποραδικά περιστατικά ομάδων που δρουν, δικάζουν και καταδικάζουν αυτόβουλα, σαν μοντέρνοι Ιεροεξεταστές. Τελευταίο περιστατικό που έγινε γνωστό, ήταν τον Ιανουάριο του 1999, όταν σε επαρχία της Νότιας Αφρικής, κάηκαν ζωντανοί 7 άνθρωποι, 4 εκ των οποίων ανήλικοι...

Πηγές

el.wikipedia.org | egolpio.com | esoterica.gr | oodegr.com |
geocities.com/artofwise | melitilexeis.blogspot.com